Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

לאדזשער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 285/1280 | Łódź, Wtorek, 13 grudnia 1927 r. | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, יט כסלו תרפ"ח | Nr. 285/1280

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

פילסודסקי קומט היינט צוריק פון גענף.

ווארשא, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) מארגען (היינט) 8 א זייגער אין דערפריה וועט קיין ווארשא אנקומען פון גענף דער מארשאל פילסודסקי. צוליב'ן גרויסען פאליטישען ערפאלג וואס דער מארשאלעק האט אפגעהאלטען אין גענף איז לכתחלה געפלאנט געווארען א פייערליכע אויפנאהמע. אין דער לעצטער מינוט איז עס אומגעענדערט געווארען, ביי דער באהן וועלען דעם מארשאלעק אפווארטען פערטרעטער פון דער רעגירונג, שטאדט-קאמענדאנט א. אנד.

וויען, 12 (ספ. טעל.) צוליב דער שניי-זאוויערוכע האט דער שנעל-צוג פון גענף, מיט וועלכען ס'איז געפאהרען דער מארשאל פילסודסקי פערשפעטיגט אויף 50 מינוט. ביי דער באהן האבען דעם מארשאלעק אפגעווארט די מיטגלידער פון דער געזאנדשאפט מיט'ן געזאנדטען באדער. דער מארשאלעק איז נישט ארויס פון וואגאן, וועלכער איז איבערגעפיהרט געווארען אויפ'ן צפון באהן-הויף, און איז דארט צוגעטשעפעט געווארען, צום צוג וואס געהט אפ קיין ווארשא 3 א זייגער נאכמיטאג.

אדוו. הארטגלאס-מיטגליד פון הויפט-וואהל-קאמיסיע

ווארשא, 12. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). לויט'ן וואהל-קאלענדאר דארפען די 8 גרעסטע סיים-קלובען בעשטימען זייערע פערטרעטער אין דער הויפט-וואהל-קאמיסיע ביז'ן 13. ה. ח. ביז איצט זענען שוין בעשטימט געווארען: פונ'ם יודישען קאלא — אדוו. הארטגלאס, פון פיאסט — אורבאנאוויטש; פון פ. פ. ס. — פוזשאק; פון וויזוואלעניע—באגינסקי פון ז.ל.נ. דעם אדוו. מיראסלאוו סאוויצקי; דובאנאוויטשעס גרופע — גלח ווירעמבאווסקי; כ. ד. — אדוו. קוטשינסקי, געוועזענער אינערן - מיניסטער. די פויערים-פארטיי האט נאך איהר פערטרעטער נישט בעשטימט. ווארשיינליך וועט בעשטימט ווערען פאלאקעוויטש, אדער טשעפלאק.

ווארשא, 12. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אלס גענעראל-קאמיסאר איז ביז דער לעצטער מינוט בעטראכט געווארען דער ריכטער דוטקעוויטש און מ'האט געווארט אויף זיין נאמינאציע.

אין דער לעצטער מינוט איז זיין קאנדידאטור געווארען נישט אקטועל און מ'האט אנגעהויבען רעדען כמעט ווי וועגען א זיכערער זאך, אז אלס גענעראל-קאמיסאר וועט בעשטימט ווערען דער וויצע-יוסטיץ מיניסטער צאר.

א שפאלטונג ביי דער פויערים-פארטיי און כ. נ.

ווארשא, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די הויפט-פערוואלטונג פון דער פויערים-פארטיי אין לעמבערג האט אויסגעשלאסען פון דער פארטיי היפאליט שליווינסקי, וועלכער איז א שטארקער אנהענגער פון דער סאנאציע. מ'רעכענט, אז אין דער פארטיי זאל קומען צו א שפאלטונג.

צו א שפאלטונג זאל אויך קומען ביי די כ. נ. צוליב'ן אויסמיידען סטראנסקי'ן ביים בעשטימען די פערטרעטער פון די פעראייניגטע קאנסערוואטיסטען.

וועגן וואהל-בלאק פון בונד מיט פועלי ציון.

ווארשא, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין צוזאמענהאנג מיט די ידיעות וועגן די אונטערהאנדלונגען פון בונד מיט די „פועלי ציון" וועגען א בלאק צו די סיים-וואהלען דערוויסען מיר זיך פאלגענדעס:

בונד האט זיך געווענדעט צו די פועלי ציון מיט א פארשלאג וועגען א בלאק. קיין דירעקטע אונטערהאנדלונגען צווישען די פארטייען זענען נאך נישט פארגעקומען. די פראגע ווערט דערווייל דעבאטירט אויף פארטיי-פערזאמלונגען.

אפגעברענט איטעלזאנס פאבריק אין זד. וואליא.

זד. וואליא, 12 (טעלעפאניש) דא האט אויסגעבראכען א שרפה אין איטעלזאנס טעקסטיל-פאבריק, די שרפה האט געדויערט א גאנצע נאכט. די גאנצע פאבריק האט אפגעברענט. 300 ארבייטער זענען געבליבען אהן בעשעפטיגונג.

יודישע סוחרים נאך נישט אנגענומען קיין שטעלונג צום בלאק.

ווארשע, 12. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט זענען צוריקגעקומען פון בערלין די פערטרעטער פון דער סוחרים-צענטראלע טרוסקער, ווישליצקי און שערעשאווסקי, וועלכע האבען דארט געווייලט אלס דעלעגאטען פון די סוחרים צו גאסט ביי די דייטשע גרויס-אינדוסטריעלער און לאנדווירטען, דעם 26. 27 און 28. יאנואר וועלען די דייטשע גרויס-אינדוסטריעלער און לאנדווירטען קומען קיין ווארשא און וועלען דארט זיין די געסט פון צענטראלען סוחרים פעראיין.

ווארשא, 12. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט זענען די ה"ה טרוסקער, ווישליצקי און שערעשאווסקי נאך זייער צוריקקומען פון בערלין געווען אויף א קאנפערענץ ביים האנדעלס-מיניסטער. נאך דער קאנפערענץ איז אין סוחרים פעראיין פארגעקומען א בעראטונג און ס'איז בעשלאסען געווארען אויף מארגען (היינט) צוזאמענצורופען א קאנפערענץ וועגען שאפען א יודישען נאציאנאלען בלאק, ס'זענען ארויסגעשיקט געווארען טעלעגראפישע איינלאדונגען צו די ציוניסטען אין מזרח, און מערב-גאליציען, און די אלע גרופירונגען פאליטישע און ווירטשאפטליכע, וואס געפינען זיך אין ווארשא. די גרופע פון נאציאנאל ראט וועט צו דער בעראטונג נישט קומען.

ס'איז פאראויסצוזעהען, אז פונ'ם געפלאנטען בלאק וועט גארנישט ווערען, און אזוי ווי אהן דעם מינדערהייטס-בלאק קענען די סוחרים קיין געזיכערטען מאנדאט נישט האבען, וועלען זיי וואהרשיינליך אין דער לעצטער מינוט זיך אנשליסען אינ'ם מינדערהייטס-בלאק.

ווילנא, 12 (טעלעפאניש). דא איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון סוחרים און פאבריקאנטען-פעראיין וועגען דער בעציהונג צו די וואהלען. די פערזאמלונג האט פעסטגעשטעלט, אז די לאגע פונ'ם סוחר'טום האט זיך נישט פערבעסערט, אז די איצטיגע וואהל-ארדינאציע שאפט נישט פאר די סוחרים די מעגליכקייט צו בעקומען א פערטרעטונג אין די געזעצגעבערישע קערפערשאפטען, ווי ס'קומט זיי און האט בעשלאסען דעריבער אויפצופאדערען זייער פערטרעטער אין צענטראל-ראט, זיידשנור, אז ער זאל פערטיידיגען די שטעלונג פון אנשליסען זיך צום מעוטים-בלאק.

די פערזאמלונג האלט, אז אויך דער יודישער כבוד פערפליכטעט זיך אנצושליסען און אגיטירען פאר'ן מינדערהייטס-בלאק.

אכטונג פריזיר-מייסטער-פאריין דער

4 פאלודניאווא 4

מאכט בעקאנט, אז די רעגיסטראציע צו דער **Izba Rzemieślnicza** איז פערלענגערט געווארען

336

ביז היינט דינסטאג

פון 8–10 אווענד אין פעראיינס-לאקאל, פאלודניאווא 4.

מיטגלידער און נישט-מיטגלידער, שייטעל-מאכערינס, פריזיערקעס, פריזיער צעכאווע און נישט-צעכאווע, מוזען זיך אומבעדינגט רעגיסטרירען אום נישט צו האבען קיין שוועריגקייטען ביים ארויסנעהמען א קאנצעסיע צו פיהרען ווייטער די ווערקשטעלען. די פערוואלטונג.

מחר, ביום ד' כ' כסלו (14/XII) ש"ז מעבירים אנו לארץ ישראל את עצמות נשיא הסתדרותנו המנוח

מר יוסף אוריסון ז"ל

שנפטר ביום ט"ו כסלו תרפ"ד.

בזה הננו מתכבדים להזמין את כל המוסדות הציוניים והלאומיים, ההסתדריות השונות, חברות צבוריות וכו' ובכלל את כל קרובי, ידידי ומעריצי המנוח לטקת ההעברה בשעה 12 בצהרים מבית-העלמין לתחנת הרכבת „לודז-פבריצנא" והרינו מבקשים לבוא ולחלק למנוח את הכבוד האחרון.

ועד ההסתדרות הציונית בלודז.

מחר ביום ד', כ' כסלו (1927-14/XII) תעבירי עצמות

יוסף אוריסון ז"ל

שנפטר ביום ט"ו כסלו תרפ"ד לארץ ישראל.

בזה מתכבדים לבקש כל חברינו לבא בשעה 12 בצהרים בדיוק לבית העלמין, בכדי לחלק את הכבוד האחרון לחציוני הנלהב.

ועד המזרחי

וצעירי מזרחי בלודז.

928

מחר ביום ד' כ' כסלו (14 דעצעמבער) מעבירין את עצמות

יוסף ז"ל

אשר היה אחד ממעריצי של הרעיון שלנו ואשר על שמו נוסד. הבנין הראשון „בית יוסף" בהמוסד שלנו מארץ ישראל. ובזה אנו מתכבדים לבקש את כל חבירינו ומעריצי של המנוח יוסף אוריסון ז"ל לבא בשעה 12 צהרים לבית העלמין ולהשתתף בטקס של העברה מבית העלמין מתחנת הרכבת לודז-פבריצנא.

הועד של בית מחסה לילדים וחוה בהעלענובעק.

מיר פאדערן אויף אלע געוועזענע חנוכים פון אינטערנאט און פערמע אין העלענובעק, זיך צו בעטייליגען אינ'ם טרויער-צוג ביים איבערפיהרען דאס געביין פון געוועזענעם חשוב'ען פערוואלטונגס-מיטגליד

יוסף אוריסון ז"ל

קיין ארץ ישראל, וועלכער קומט פאר מארגען, מיטוואך, פינקטליך 12 א זייגער בייטאג פון בית-עלמין.

די פערוואלטונג פון געזו. חנוכים פון אינטערנאט און פערמע אין העלענובעק.

036

די רומענישע סטודענטען-באנדיטען

האבען פערגוואלדיגט און פערפייניגט 5-יעהריגע יודישע מיידלעך.-מאנס געוועזען יודישע פאסאזשירקעס.-אנגעבינדען יודען אין לויפענדע באהנען.

בוקארעשט, 12, (יט"א טעלעגראפיש). מ'גיט איבער נאך ווייטערדיגע מורא'דיגע פרטים וועגען די אכזריות'דיגקייטען פון די רומענישע כוליגאנעס אין גרויס-ווארדיין און קלויזענבורג.

ווען די סטודענטען זענען צוריקגעפאהרען פון קאנגרעס האבען זיי אויף דער סטאציע פרעדעל בעגוואלד ארייגעשלעפט אין צוג 5 יודישע מינדעריעהריגע מיידלעך, זיי אנגע'שכור'ט און נאכהער פערגוואלדיגט. אלע 5 מיידלעך זענען איצט קראנק אויף ווענערישע קראנקהייט.

אין קלויזענבורג האבען די כוליגאנעס ארייגעשלעפט אין צוג 2 5-יעהריגע יודישע מיידלעך און זיי דארט פערפייניגט. די קינדער געפינען זיך אין א גוסס'דיגען צושטאנד.

די יודען האבען די מערדער אנגעבונדען מיט שטריק אין לעצטען וואגאן פון צוג, ווען דער צוג האט אנגעהויבען צו געהען האבען זיך די אומגליקליכע יודען נאכגעשלעפט א פירטעל שעה צייט, ביז די שטריק האבען געפלאצט.

די קרבנות זענען געבליבען ליגען אויפ'ן וועג פערוואונדעטע און פערחלש'טע. זייער לעבען דראהט א סכנה.

וויען, 12 (ספ. טעל.) וועגען דעם גרויזאמען פאגראם אין גרויס-ווארדיין דערוויסען מיר זיך פאלגענדע פרטים. גרויס-ווארדיין איז א שטאט מיט אנ'-אונגארישער בעפעלקערונג, וואס ליגט נאהענט צו דער אונגארישער גרעניץ און איז נאכ'ן קריג אריבער צו רומעניען.

דער פאגראם האט געדויערט 2 טאג. דאס מיליטער און די זשאנדארמעריע זענען נישט בכח געווען אפצושטעלען די צעבושעוועטע סטודענטען. מ'האט געשלאגען און רא̈בירט פריהער די יודען און שפעטער זיך איבערגעווארפען אויך אויף די אונגארן. די רעדאקציעס פון די אונגארישע צייטונגען זענען דעמאלירט געווארען. מ'האט פאגראמירט פריוואטע וואוינונגען און געפייניגט די איינוואוינער. מ'האט רואינירט פיל קאטוילישע געזעלשאפטען (די רומענער זענען פון פראוואסלאוונעם גלויבען).

פון זיבענבירגען איז ארויסגערופען געווארען דער מיליטערישער קאמענדאנט גענעראל מאזאיא. איצט הערשט שוין אין שטאדט ארדנונג, אבער די שטאדט, וועלכע איז געווען דער לעבעדיגסטער האנדעלס-פונקט פון זיבענבירגען זעהט אויס ווי א בית-עולם. אין שטאדט געהען ארום פערשטארקטע מיליטערישע פאטרולען.

אין אונגארישען פארלאמענט איז פארגעקומען א ספעציעלע זיצונג פון דעפוטאטען און סענאטארען. אויף דער זיצונג איז שטארק אטאקירט געווארען די רומענישע רעגירונג, וועלכע איז נישט אימשטאנד צו גאראנטירען די זיכערקייט פון דער בעפעלקערונג. מ'האט געפאדערט, אז די פראגע זאל אויפגעהויבען ווערען נאך אויף דער איצטיגער זיצונג פון פעלקער-ליגע-ראט, וואס קומט איצט פאר אין גענף.

אין סענאט האט דער וויצע-פרעמיער בראש מודיע געווען, אז דער פרעמיער בעטלען האט אין גענף בעריהרט די פראגע וועגען פאגראמען אין גרויס-ווארדיין און קלויזענבורג. נאר הגם „גענף האט געווענדעט איהר אויפמערקזאמקייט אויף די געשעהענישען, האט די פראגע אויף דער איצטיגער טעסיע שוין נישט געקענט בעטראכט ווערען.

צוריקגעקומען ז. רייזען.

קיין ווילנע איז צוריקגעקומען פון זיין שטודיענרייזע איבער רוסלאנד דער רעדאקטאר פון „ווילנער טאג" ז. רייזען. ער האט בעזוכט די הויפטצענטערס פון ראטנפערבאנד, ווי מאסקווע, לענינגראד, אדעס, קיעוו, מינסק, וואו ער האט זיך געזוכט צו בעקענען ספעציעל מיט דער יודישער קולטור-ארבייט.

128,770 יונגע-לייט שרייבען צום פרעמיער,

אז זיי ווילען נישט געהן אין מלחמה.

לאנדאן, 12 (ספ. טעל.) צום פרעמיער איז דערלאנגט געווארען א פעטיציע מיט 128 טויזענד אונטערשריפטען פון יונגע-לייט, וועלכע זאגען, אז זיי ווילען נישט געהן אין מלחמה און ווילען זיך ענטזאגען פון יעטוועדער קריגס-דינסט ווען א מלחמה וועט קומען.

דער טעקסט פון בריף איז:

„מיר די אונטערגעשריבענע, זייענדיג איבערצייגט, אז אלע סכסוכים צווישען פעלקער קענען געלעזען ווערען דורך דיפלאמאטישע פערהאנדלונגען, ערקלעהרען גאנץ ערנסט, אז מיר ענטזאגען זיך אויסצופיהרען, וועלכען ס'איז נישט מלחמה-דינסט פאר יעדער רעגירונג וואס וועט זיך נעהמען צום וואפען.

דער פרעמיער-מיניסטער האט געענטפערט, אז ער וועט דעם דאקומענט גוט בעטראכטען און וועט געבען אנ'ענטפער אויף דער פעטיציע.

וויצמאן זאל רעזיגנירען אלס פרעזידענט

פון דער אלוועלטליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

לאנדאן, 12 (יט"א טעלעגראפיש). די היגע צייטונגען מעלדען פון א בעגלויבטער קוועלע, אז פראפ. וויצמאן האט געזאלט אננעהמען דעם פארשלאג צו ווערען רעקטאר פון העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים, דעמאלס וואלט פראפ. וויצמאן רעזיגנירט אלס פרעזידענט פון דער אלוועלטליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע. דאס וועט אבער ערשט געשעהען נאכדעם ווי די יודישע אגענץ וועט פערברייטערט ווערען, וואס זאל פארקומען נאך פאר דעם קומענדיגען קאנגרעס.

רעזולטאטען פון די וואהלען צום ביאליסטאקער שטאט-ראט

ביאליסטאק, 12 (יט"א טעלעפאניש). די רעזולטאטען פון די וואהלען אין ביאליסטאק האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען: יודישע בירגערליכע ליסטע 9 מאנדאטען, בונד – 6, הויזווירטען 2 און האנדווערקער 4. די פוילישע ליסטעס האבען בעקומען 18 מאנדאטען, רוסען 1 און דייטשען 1.

אזוי-ארום האט ביאליסטאק א מעהרהייט יודען אין שטאט-ראט.

האנדווערקער-פעראיין אין דער פוילישער רעפובליק, אפט. לאדז, זאכאדניא 66.
אכטונג, עלעקטרי-אינסטאלאטארס!
היינט, דינסטאג, דעם 13-טען דעצעמבער קומט פאר אין אייגענעם לאקאל (זאכאדניא 66) א
פערזאמלונג פון עלעקטרי-אינסטאלאטארס.
אויפן טאג-ארדנונג זעהר וויכטיגע פראגען,
די פאך-קאמיסיע
ביים האנדווערקער-פעראיין (זאכאדניא 66)

זינגער
קינדער מיט שיינע שטימען
וועלכע ווילען זיך לערנען זינגען, קענען זיך מעלדען אין ווילקער שוהל יעדען טאג פון 6 ביז האלב 8 א זייגער אין אוונד.
920

ווארנונג!
דערמיט ווארען איך דעם מלמד
יעקב יצחק פעלדבלום פון וסכאדניא 66
אז אויב ער וועט נישט אויספיהרען דעם פסק-דין פון דער דין-תורה פון הרב ר' יאסעלע פיינער ביז היינט, דינסטאג אין אוונט, וועל איך מוזען דעם פסק-דין איבערגעבען צו דער ספראווע. וועלכע קומט פאר מארגען מיטוואך, דעם 14-טען דעצ. אין קרייז-געריכט און פאר די פאלגען בין איך מעהר נישט פעראנטווארטליך.
יעקב וויסבראט.

אויפפאדערונג!
מיר פאדערן קאטעגאריש אויף דעם געוועזענעם פרעזעס פנחס זאנענבערג און געוועזענעם קאסירער אברהם בלאכמאן פון אומפארטייאישען פעראיין פון יודישען צייטונג-פערקויפערס שוין צום צווייטען מאל, אז זיי זאלען קומען מוש"ק דעם 17 דעצעמ. 1927. 7 אוונד אבצוגעבען רעכנונג פון פעראיינס-געלדער און דאס בייטראגע ביכעל און איינשרייב-געלדער. אין געגענטייל ווילען מיר זיין געצוואונגען די זאך איבערצוגעבען דער מאכט.
די פערוואלטונג פון צייטונג-פערקויפערס, פעטריקאווער 66.
פרעזעס: פערדער, סעקרעטאר: וויעלגאוואלסקי.

ZAKŁAD RYSOWNICZY i malowania ręcznego
M. Szwarcowski
NARUTOWICZA 36, tel. 35-25.
stale na składzie wielki wybór wzorów do haftu ręcznego i maszynowego. – Ceny niżej konkurencyjne. 970

זאל פילהארמאניע — זאל פילהארמאניע
היינט, דינסטאג האלב 9 אוונד קומט פאר די ערשטע פארלעזונג פון
איליא ערענבורג
– אויף דאס טעמא: –
„דער ראמאנטיזם פון דער היינטיגער צייט"
בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

די עלעגאנטסטע און שענסטע דאמען
קויפען אין זייערע
פערפומען
און קאסמעטיק נור אין דער גרעסטער קאנקורענץ-פערפומעריע פון
S. BUCHWEITZ,
PIOTRKOWSKA 22. ** TEL. 31-43.

אכטונג, עלעגאנטע הערען!!
דערמיט מאך איך בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז נאך א גרינדליכער רעארגאניזאציע פון מיין ערשטקלאסיגען
שניידער-אטעליר א. קוטשינסקי, פעפער-גאס 20
נעהם איך אן אלערליי בעשטעלונגען צום איצטיגען ווינטער-סעזאן פון סמאקינגען, ווינטער-פאלטענס, פעלצען און אנצוגען אלעס לויט די לעצטע אויסלענדישע מאדעלען. :–: פאר דער צופרידענהייט פון דער געעהרטער קונדשאפט ווערט גאראנטירט. מיט אכטונג
A. KUCZYŃSKI, ŁÓDŹ, Pieprzowa 20
רעיעלע בעהאנדלונג! מעסיגע פרייזען! לייכטע בעדינגונגען!

טיכטיגע אינקאסענטען
ווערען געזוכט
אין פעראיין „משמרת החולים", אלעקסאנדראווסקא 6.
ס'איז פערזיכערט גוטע בעדינגונגען. אפערטען ווערען אנגענומען יעדען טאג פון 9 – 11 פריה און פון 7 – 10 אוונד אין פעראיינס-לאקאל
די פערוואלטונג
פון פעראיין „משמרת החולים". 919

DR. MED.
S. J. Schweig
ZAWADZKA 6, tel. 35-01
צוריקגעקעהרט
און בענייט די אויפנאהמען. 894

Biuro Próśb
przy ul. PAŃSKIEJ 1
ש. האכבערג טעל. 36-77
קויפט אויס פאטענטען אויפ'ן יאהר 1928. 843

מעבעל | קויפט נישט קיין | מעבעל
מעבעל
בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט אין מיין
44 מעבעל-געשעפט 44
גדאנסקא (דלוגא)
טעלעפאן 62-56
CH. ŁAZNIK
נור ביי מיר קענט איהר בעקומען פערשידענע מעבעל שעהן און ביליג.
בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיוואנען, שלאפען, נייי-מאשינען, סאמאווארען, אנציגער א. א. וו. איך צאהל די העכסטע פרייזען. קומט און איבערציינט אייך.

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31-08
היילט גאנץ פערנאכלעסיגטע צייהן און מונד-קראנקהייטען, צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט בעשטראהלונג, ספעציעל פאר דאגאראטאריום פון קינסטליכע צייהן. נעמט אן פון 9–12 פארמיטאג און פון 3–7 אין אוונט. צו ביליגע פרייזן.

Lekarz-Dentysta
JAKÓB KARMAZYN
ul. Południowa 2.
פאר פערזיכערטע אין קראנקען-קאסע ספעציעלע הנחות. ביים בעשטעלען קינסטליכע צייהן, ווערען אומזיסט געהיילט די צייהן און בעזייטיגט קראנקע וואורצלען אהן שמערצען. בעראטונג אומזיסט.

לאָדז. 13 דעצעמבער 1927.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 13 דעצעמבער 1927

די ריכטונג אהן דעם פּראָגראַם.

דער הויפּט-ראַט פון פערבאַנד צו פערבעסערען די רעפּובליק האָט אָבגע-האַלטען אַ זיצונג און האָט געזאָלט פאָר-מולירען זיין פּראָגראַם, מיט וועלכען ער געהט צו די קומענדיגע סיים-וואַהלען.

די סאַנאַציע-גרופּען, וועלכע האָבען זיך געשאַפען אַ דאַנק דער ספּעציעלער פּאָליטישער קאָניונקטור נאָך דער מאַי-איבערקעהרעניש, האָבען אָבער נישט קיין שום פעסטגעשטעלטען פּראָגראַם; זיי קענען איהם אויך נישט האָבען, ווייל די גרופּען בעשטעהען פון די פערשי-דענסטע קלאַסען און עלעמענטען, און, ווייל זיי געהען בלינד נאָך דער רעגי-רונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, וועמענס פּראָגראַם ס'איז עד היום אונבעקאַנט — זענען טאַקע צוליב דעם די רעזאָלוציעס וואָס דער הויפּט-ראַט האָט אָנגענומען זעהר בלאַסע און גאָרנישט-זאָגענדע.

עס ווערט אין זיי גערעדט וועגען דעמאָקראַטיע און אפילו וועגען די רעכט פאַר'ן פּאַרלאַמענט, אָבער באַלד ווערט צוגעגעבען, אַז די וואַהלען דאַרפען גע-העהן אין דער ריכטונג פון צוקלויבען מענשען, וואָס וואָלטען פעהיג געווען צו געבען ממשות'דיגע הילף דער רע-גירונג ביי איהר אָנפיהרען מיט דעם לאַנד אין איהר שעפערישע טעטיקייט.

לויט דער דאָזיגער רעזאָלוציע, קומט, אַלזאָ, אויס, אַז דער פּאַרלאַמענט דאַרף זיין אַ מין ביירעט פאַר דער רעגירונג, בעת די קאָנסטיטוציע זאָגט, אַז דער גורל פון דער רעגירונג ווערט איבער-געגעבען אין די הענד פון דער פּאַר-לאַמענטאַרישער טעטיגקייט. מיט דעם פּאַרלאַמענט איז אַלזאָ ביי דער „סאַנאַ-ציע" נישט אַלץ אין אָרדנונג.

אַ צווייטע רעזאָלוציע זאָגט וועגען פערפעסטיגען די אויספיהרונגס-מאַכט. די רעזאָלוציע זאָגט אָבער נישט, אויף וואָס פאַראַ אויפ'ן דאָס זאָל געטון ווע-רען. ס'ווערט אויך גערעדט וועגען די ווייט-געהענדסטע קאָנסאָלידאַציע פון די פּאָליטישע כוחות, וועלכע שטעהן אויפ'ן גרונד פון לאָיאַלער מיטאַרבייט מיט'ן מאַרשאַל פּילסודסקי'ס רעגירונג. די דאָזיגע רעזאָלוציע זאָגט שוין בולט, אַז די סאַנאַציע האָט נישט קיין שום פּראָגראַם, ווייל אין דער ווייט-געהענדער קאָנסאָלידאַציע געהען אַריין די אַרבייטער, פויערים ביז די גרויסע גוט-בעזיצער און גרויס-אינדוסטריעלער. ביי אַזאַ קאָנסאָלידאַציע קען נישט זיין קיין רייד וועגען קיין סאָציאַל-ווירט-שאַפטליכען פּראָגראַם. ס'קען נישט גע-מאָהלט זיין דאָס אַדורכפיהרען די אַגראַר-רעפאָרם. ס'קען נישט געמאָלט זיין קיין אַדורכפיהרען קיין ברייטערע אַרבייטער-געזעצגעבונגען. ס'קען נישט אָנגענומען ווערען קיין איינהייטליכער פּאָליטישען פּראָגראַם, דערביי זענען די רעזאָלוציעס נישט קלאָהר. די קלאָהרע דיבורים ווערען פערביטען מיט פראַזען וועגען צוקלויבען מענשען.

אַזוי לאַנג אַלזאָ, ווי די איצטיגע רעגירונג וויל נישט פערעפענטליכען איהר פּראָגראַם, וועלען איהם אויך נישט האָבען די סאַנאַטאָרען.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז-און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-31.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17
פון 10—11 און פון 2—3.

Dr. med **H. LUBICZ**
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וענערישע און מע...
נער-שהלעכע קראַנקהייטען. מיט היילונגס-קווארץ-
לאַמפּען (הער-אויספאַל).
באַזוכט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

די פּראַגע וועגען ענטוואָפענונג
און דער מצב פון די קאַמפּס-קרעפטען אין אייראָפּע.

אין גענף איז פאָרגעקומען די ענט-וואָפענונגס-קאָנפערענץ, צו איהר איז מצד סאָוויעט-רוסלאַנד געקומען ליטווי-נאָוו. פאַר פערטרעטער פון 26 מלוכות האָט ער געהאַלטען אַ רעדע וועגען דער אַלגעמיינער ענטוואָפענונג. די דאָזיגע רעדע האָט מען אין ענגלאַנד אָנגערופען „ליטווינאָוו'ס 14 פּונקטען", וועלכע ווערען בעטראַכט אַלס אַ שפּאַס אָדער אַנ'אוטאָפּיע.

ענגלאַנד האָט זיך בעטייליגט אין דער ענטוואָפענונגס-קאָנפערענץ צוליב 2 הויפּט סיבות: זי וויל דערגרייכען אַנ'ענטוואָפ-נונג פון דער גאַנצער וועלט און וויל געפינען אַ מעגליכקייט אָנצוקניפּען האַנ-דעלס- און דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען מיט סאָוויעט-רוסלאַנד. ווייל אין דעם איז איצט פעראינטערעסירט די ענגלי-שע פינאַנסיעלע וועלט.

דער פּלאַן פון בענייען די ענגליש-רוסישע אונטערהאַנדלונגען האָט אַ טיפע סיבה: די ענגלישע פינאַנסיסטען פיהרען אונטערהאַנדלונגען מיט סאָוויעט-רוסלאַנד וועגען אַ הלואה פון 10 מיליאָן פונט. איינע פון די גרעסטע ענגלישע בענק האָט איבערגענומען די גאַראַנטיע פאַר די גרויסע בוימוואָל-טראַנספּאָרטען, וואָס די סאָוויעטען האָבען איינגעקויפט אין עגיפּטען. ביי די דאָזיגע פערהעלטנישען ווערט ליטווינאָוו'ס אַרויסטריט פער-שטאַנען אַלס אַ מאַניפעסטאַציע פאַר דער גאַנצער וועלט, אַז די סאָוויעטען זוכען אויפריכטיג דעם שלום און ענט-וואָפענונג; אַ חוץ דעם זאָל מיט דעם אָפּ-געווענדעט ווערען די אויפמערקזאַמקייט פונם אינערליכען קריזיס אין לאַנד און ועל כולם — צוגרייטען דעם פּסיכאָלאָגישען באָדען אויף אָנצוקניפּען אַ קאָנטאַקט מיט די מערב-אייראָפּעאישע מלוכות און אויף אָפּצושליסען די פינאַנץ-אָפּמאַכען מיט לאָנדאָן.

די ענגלישע מיליטערישע קוועלען האָבען צוגעגרייט אַנ'אויסגאַבע וועגען די מיליטערישע כוחות פון די אייראָ-פּעאישע מלוכות. לויט דער דאָזיגער אויסגאַבע זאָל אייראָפּע זיין בכוח אין 24 שעה אויפשטעלען אַ 34 מיליאָניגע אַרמעע. צו דעם קען צוקומען אַ 3 און אַ האַלב מיליאָן אַמעריקאַנישע און אַ 2 מיליאָניגע יאַפּאַנישע אַרמעע.

ענגלאַנד האָט אַנ'אַקטיווע אַרמעע פון 214,723 מאַן; אַ חוץ דעם האָבען אַלע איהרע דאָמיניעס אייגענע אַרמעען און אין פאַל פון אַ קריג קענען זיי מאָ-ביליזירען אַנ'אַרמעע פון 5 און אַ האַלב מיליאָן זעלנער. פראַנקרייך האָט איצט אַנ'אַרמעע פון 470,000 און קען מאָ-ביליזירען ביז 8 מיליאָן, די דייטשען האָבען אַ חוץ דער אַקטיווער אַרמעע פון 200,000 מאַן די געוועזענע קייזער-ליכע אַרמעע פון 6 מיליאָן און לויט דער בעהויפּטונג פון די ענגלישע זאַכ-קענער קען זי צו יעדער צייט מאָבילי-זירט ווערען. אַ חוץ דעם קען דער צי-ווילער לופט פלאָט אין פערלויף פון אַ פּאָר שעה פערוואַנדעלט ווערען אין אַ מיליטערישען. איטאַליען דיספּאָנירט מיט אַנ'אַרמעע פון 5 און אַ האַלב מיליאָן, פּוילען — לויט די דאָזיגע קוועלען — האָט אַנ'אַקטיווע אַרמעע פון 216,000 מאַן און קען מאָביליזירען ביז 1,200,000 מאַן, יוגאָסלאַוויען און רומעניען — צו 1 מיליאָן, בעלגיען, גריכענלאַנד, שוועדען צו העכער האַלבע מיליאָן. די פולע ענטוואָפענונג ווערט דעריבער בעטראַכט פאַר אונמעגליך. און דעריבער האַלט מען אין לאָנדאָן, אַז מעהר ערפאָלג קען ליטווינאָוו האָבען אין זיינע פּרובען אויף אַנדערע געביטען: אין די פּראַגען פון אַרביטראַזש און אפשר אויך אין דער פּראַגע פון אָנקניפּען אויפסניי די-פּלאָמאַטישע בעציהונגען מיט ענגלאַנד. די פּראַגע וועגען דער ענטוואָפענונג איז אָבער דערווייל אַנ'ענין פון צוקונפטס-מוזיק.

דער אנהויב פון פּאָרט-בוי אין חיפה.

ירושלים (י.ט.א.) אין צוזאַמענ-האַנג מיט דער ערפאָלגרייכער דורכ-פיהרונג פון דער 4 און אַ האַלב מיליאָן פונט אַנלייהע פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג אויפ'ן לאָנדאָנער פינאַנץ-מאַרק, ווערט פערשנעלערט ווערען דאָס אָנהויבען די אַרבייטען אַרום דעם בוי פון אַ גרויסען פּאָרט אין חיפה. די טעג איז אָנגעקומען קיין חיפה אַ גרופּע ענג-לישע אינזשיניערען, כדי אויסצופאָרשען דעם פּלאַן פון פּאָרט-בוי.

ווי בעקאַנט, איז דער דאָזיגער פּלאַן צונויפגעשטעלט געוואָרען אין יאָהר 1923 דורך דעם אָנגעזעהענעם ענגלי-שען עקספּערט פון בויען פּאָרטען אינזש. פרעדעריק פּאַלמער. דער פּראָיעקט פון פּאָרט-בוי אין חיפה זעהט פאָר די קאָס-טען פון אַ מיליאָן פונט איינשליסליך מיט די קאָסטען פון בויען פּאָרט-עלע-וואַטאָרען, צווייג-ליניעס פון דער אייזען-באַהן, צאָל-קאַמערס א. אַז. וו.

דער פּאָרט-בוי אין חיפה איז די ערשטע עפענטליכע אַרבייט, וואָס ווערט דורכגעפיהרט אויף די מיטלען פון דער ארץ-ישראל-אַנלייהע.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go maja 16, tel. 11-48
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען.
עמפאַנג פון 7—8, זונטאָג פון 3—4.

די געפאַהר פון נאַקעטקייט!
א פאָטער קאָן נישט פערטראָגען זיין טאָכטערס אויפפיהרונג און וויל זי אויסהיילען מיט קלעפּ.

אין „נ. י. טאָג" לייענען מיר:

געוועהנליך ווערט דיסקוטירט די פּראַ-גע וועגען נאַקעטקייט אויף דער בינע, אָדער נאַקעטקייט אין מאַלעריי אָדער ליטעראַטור. אונזערע לעזערין, ר. ג., הויבט אָבער אויף די פּראַגע וועגען נאַקעטקייט און טאָג-טעגליכען לעבען. זי שרייבט:

איך קום צו אייך מיט זעהר אַ קאָמ-פּליצירטער פּראַגע, וועגען וועלכער איך און מיין מאַן גייען זיך שאַרף פאַנאַנ-דער אין אונזערע מיינונגען.

כדי צו מאַכען די זאַך קלאָהר, מוז איך אייך דערציילען איינצעלהייטען.

מיר האָבען אַ טאָכטער פון זיבעצען יאָהר, וואָס איז זעהר בעשיידען, מוזי-קאַליש און איז אַ גאַנץ ענטוויקעלטע מיידעל. אָט דאָס מיידעל האָט נישט קיין רעכט אַרונטערצולאָזען אַ זאַך אין איהר פאָטער'ס געגענוואַרט. ער דענקט אַז עס קאָן ברענגען צו שלעכטס, ווען אַ מאַנסביל זאָל דערזעהן אַ שטיקעל לייב פון אַ מיידעל.

איך ווידער דענק, אַז וואָס פרייער מען האַלט זיך און וואָס ווייניגער מען פערשטעלט זיך, אַלץ מעהר געוואוינט מען צו די געשלעכטער צו פיהלען, אַז ס'איז נישטאָ קיין געפאַהר אין אַ נאַקע-טער פוס אָדער האַנד, וואָס זאָל זיי קאָנען אַראָפּפיהרען פון וועג. פערקערט, דאָס ציען פון אויפמערקזאַמקייט אויף דעם פערדעקטען קערפער רופט אַרויס דעם שאַנד-געפיהל.

דער פאָטער דענקט אויך, אַז מיט קלעפּ קאָן מען אויסקורירען קינדער פון אַזאַ מין אויסגעלאַסענקייט.

מיר זענען נאָך גאַנץ יונגע מענשען און איך קאָן נישט זעהן, פאַרוואָס מיר זאָלען זיך פיהרען אַזוי אַלטמאָדיש. איך וויל דאָ אויך בעמערקען, אַז דער פאָ-טער פערלירט די פריינדשאַפט פון דעם קינד.

איך וויל דאָ ווייטער זאָגען, אַז איך דיסקרעדיטיר נישט דעם פאָטער פאַר דעם קינד. מיר רעדען וועגען אונזערע מיינונגען, ווען מיר זענען אַליין.

די געפאַהר פון נאַקעטקייט, ווי אַלע געפאַהרען, איז אַ רעלאַטיווע.

די געפאַהר פון נאַקעטקייט איז נאָר אַ געפאַהר פאַר די וואָס זענען בע-וואוסטזיניג וועגען דעם. פאַר די וואָס זענען נישט בעוואוסטזיניג וועגען דעם, איז דאָס גאָר קיין געפאַהר נישט.

וואָס איז אַזוינס נאַקעטקייט?

דאָס איז נישט קיין פּראַגע פון גראַד, נאָר פון בעציהונג. דער בעגריף פון נאַקעטקייט איז פערשידען אין פערשי-דענע וועלט-טיילען און אפילו אין פער-שידענע לענדער, דאָס וואָס עס וואָלט ביי אונז געהייסען נאַקעט, איז אין די טראָפּישע לענדער אַ גאַנץ געוועהנליכע ערשיינונג. ביי די נעגערס אין אַפריקאַ געהען אַרום די פרויען, אַזוי גוט ווי די מענער, כמעט אינגאַנצען נאַקעט און זיי פיהלען עס גאָר נישט, דאָס הייסט זיי פיהלען נישט קיין געפיהל פון שאַנד. דער בעגריף פון נאַקעטקייט איז זעהר שטאַרק פערשידען, יעדענפאַלס איז גע-ווען זעהר שטאַרק פערשידען, אין איי-ראָפּע און איז דעם אָריענט. אין איי-ראָפּע — און אין אַמעריקאַ ערלויבען זיך פרויען צו ערשיינען אין זייערע ענט-בלויזטע און דעקאָלטירטע אָווענד-קליי-דער, בעת אין דעם אָריענט האָט אַ פרוי נישט געטאָרט זיך בעווייזען מיט אַנ'-אָפּגעדעקטען פּנים. זי האָט געמוזט טראָ-גען אַ שלייער אפילו אויפ'ן פּנים.

די געפאַהר פון נאַקעטקייט בעשטעהט דעריבער נישט אין דער נאַקעטקייט גופא, נאָר אין דער בעציהונג צו איהר. די געזעלשאַפטליכע מיינונג, אָדער דער מנהג, בעשטימט, וועלכער גראַד נאַ-קעטקייט איז געפעהרליך און וועלכער נישט. דערביי איז נויטיג צו בעמער-קען, אַז אין דעם בעגריף פון נאַקעט-קייט איז פאָרגעקומען אַ גרויסע ענדע-רונג אין די לעצטע יאָהרען, זינט די פרויען האָבען אָנגענומען די מאָדע פון קורצע קליידלעך און האָבען זיך אָנגעוואוינט ערלויבען צו בעווייזען אין גאַס נישט נאָר מיט נאַקעטע הענד, נאָר אפילו מיט נאַקעטע פיס. פון אָנפאַנג איז דאָס באמת געווען אַ סענסאַציע, אָבער די וועלט, ווי עס זעהט אויס, האָט זיך שוין צוגעוואוינט צו דעם און האָט אויפגעהערט צו בעמערקען, און וויבאַלד זי האָט אויפגעהערט צו בע-מערקען, האָט זי זיך אויפגעהערט צו שעמען.

אָבער צו דערזעלבער צייט זענען נאָך דאָ גענוג מענשען, וואָס ליאַרעמען וועגען דער געפאַר פון נאַקעטקייט. דאָס זענען די, וואָס האָבען זיך נאָך נישט צוגעוואוינט צו די מאָדערנע בעדינגונ-גען, און גלויבען, אַז זיי זענען אויפ-ריכטיג.

עפּעס איז דאָ אין זיי, וואָס מאַכט זיי זעהר סענסיטיוו צו דער נאַקעטקייט און דערפאַר רייצט עס זיי אַ סך מעהר ווי אַנדערע.

בנוגע דעם בעטרעפענדען פאַל זעט אויס, אַז עפּעס איז דער מעהר מיט'ן פאָטער און נישט מיט'ן קינד. דאָס קינד זעהט אויס צו זיין פולשטענדיג נאָרמאַל. זי האַנדעלט ווי זי פיהלט. עס פעהלט איהר דער געפיהל פון שעהמען זיך פאַר'ן פאָטער, און דעריבער ערלויבט זי זיך וואָס זי ערלויבט זיך. ווען זי וואָלט געהאַט אָט דעם שאַנד-געפיהל, וואָלט אָט דער געפיהל איהר זיכער אָפּגע-האַלטען.

גאַנץ אַנדערש איז מיט'ן פאָטער. ער איז אַזוי בעוואוסטזיניג וועגען נאַקעט-קייט בכלל, אַז ער קאָן דאָס נישט פער טראָגען אפילו פון זיין אייגענער טאָכ-טער. דאָס קאָן ערקלערען פאַרוואָס ער זעהט אין דעם אַזאַ גרויסע געפאַהר.

אויב עפּעס דאַרף געטון ווערען צו פערבעסערען די בעציאונגען צווישען פאָטער און קינד, דאַרף מען זעהן צו ווירקען אויפ'ן פאָטער, אַז ער זאָל ענ-דערען זיין בעציאונג.

אין אַנדערע ווערטער, די געפאַהר פון נאַקעטקייט איז נישט פאַר דער טאָכטער, נאָר פאַר דעם פאָטער, און עס וועט אויפהערען צו זיין אַ געפאַהר פאַר איהם, ווען ער וועט עס פער-שטיין און בעגרייפען.

געשלאָסען די קונסט-שולע „בצלאל" אין ירושלים

ירושלים. (י.ט.א.) נאָכדעם ווי די ציוניסטישע עקזעקוטיווע אין ארץ-ישראל האָט צוליב שפּאָרזאַמקייטס-טעמים צו-ריקגעצויגען די סובסידיע פאַר דער קונסט-פּראָפעסיאָנעלער שולע „בצלאל", איז די דאָזיגע שולע געווען געצוואונ-גען צו פערמאַכען זיך. אין די אינטע-לעקטועלע און קינסטלערישע קרייזען פון לאַנד האָט די ידיעה וועגען פער-מאַכען די דאָזיגע וועלט-בעריהמטע שולע אַרויסגערופען אַ טיפען בעדויערן.

לאָיד דזשאָרדזש נעהמט איבער דעם פּראָטעק-טאָראַט פון באַלפור-וואַלד.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) דער געוועזענער ענגלישער פּרעמיער לאָיד דזשאָרדזש האָט מיט צופרידענהייט אָנגענומען די איינלאַדונג פון דער עקזעקוטיווע פון יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד וועגען איבער-נעמען דעם פּראָטעקטאָראַט איבער דעם פאָנד פאַרן פערפלאַנצען אַ באַלפור-וואַלד אין ארץ-ישראל לכבוד דעם שע-פער פון דער היסטאָרישער דעקלאַראַציע פון 2-טען נאָוועמבער 1927.

נאכפראַגע אויף די נייע ארץ-ישראל-מטבעות.

ירושלים (י.ט.א.) די ענגליש-פּאַלעסטינישע באַנק האָט דערהאַלטען פון דער ניו-יאָרקער מלוכה-באַנק אַ טע-לעגראַפישע ביטע תיכף איבערצושיקען איהר די נייע ארץ-ישראל-מטבעות אין ווערט פון 2000 דאָלאַר. די דאָזיגע מטבעות זענען בעשטימט פאַר די פער-זאָנען, וועלכע פאָהרען קיין ארץ-ישראל און ווילען זיך בעזאָרגען מיט דער נייער פּאַלעסטינער וואַלוטע. חוץ דעם חערשט אַ גרויסע נאָכפראַגע אויף די נייע ארץ-ישראל-מטבעות צווישען די זאַמלער און ציוניסטען אין אַמעריקע.

לאדז 13 דעצעמבער 1927

דאס לאדזער לעבען

לאדז 13 דעצעמבער 1927

13 דינסטאג יט כסלו תרפ"ח

דעצעמבער
זון-אויפגאנג 7.33
זון-אונטערגאנג 3.24
לענג פון טאג 10.11

נייער רעגירונג=קאמיסאר בעזוכט די יודישע קהלה.

(—) נעכטען איז דער נייער רעגירונגס-קאמיסאר געקומען אויף א בעזוך אין קהלה און פערפיהרט א שמועס מיט'ן פרעזעס רוס.

בעת'ן געשפרעך האט דער רעגירונגס-קאמיסאר דערצעהלט, אז ער קומט פון ווילנא, א שטאט מיט א געמישטער בעפעלקערונג, וואו די יודען שפילען אן אנגעזעהענע ראל אין געזעלשאפטליכען לעבען און איז דעריבער מיט זייערע ענינים גוט בעקאנט.

דער רעגירונגס-קאמיסאר האט אויסגעדריקט די זיכערקייט, אז זיין ארבייט וועט געפיהרט ווערען אין אנ'ענגען קאנטאקט ביי פריינדליכע בעציהונגען פון ביידע צדדים.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1907.

די מיליטעריש-פאליציייאישע ביורא ביים מאגיסטראט טיילט מיט, אז אלע יונגעלייט פון יאהרגאנג 1907 דארפען איצט פערזענליך זיך רעגיסטרירען אין לאקאל פון מיליטעריש-פאליציייאישען ביורא (טראוגוטא 10) פון 8 פריה ביז 3 נאכמיטאג, שבת פון 8 פריה ביז האלב 2 בייטאג.

היינט, דינסטאג, די וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 11-טען פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון A ביז P.

מארגען, מיטוואך פון R ביז Z און פון 12. קאמיסאריאט פון A ביז M.

צוגאב-קאנטראל-פערזאמלונגען הויבען זיך אן דאנערשטאג.

(מ) דאס פאליציייאיש-מיליטערישע ביורא ביים מאגיסטראט טיילט מיט, אז דעם 15, 16, 17, 19 און 20. דעצעמבער וועלען פארקומען צוגאב-קאנטראל-פערזאמלונגען פאר די רעזערוויסטען און לאנדשטורם (פאספאליטע רושעניע) פון דער קאטעגאריע A, C און C 1 פון די יאהרגענג 1901, 1899 און 1887 און די פון די יאהרגענג 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897 און 1898 וואס האבען זיך געדארפט צושטעלען צו די קאנטראל-פערזאמלונגען אין 1925 און 1926 י. און האבען זיך נישט צוגעשטעלט.

רעדוקציע אין דער קליין=אינדוסטריע.

(פ) אין דער מיטעלער אינדוסטריע האט מען אנגעהויבען צו רעדוצירען די ארבייטער און ארבייטס-טעג. אין פערלויף פון לעצטען חודש זענען אין דער מיטעלער אינדוסטריע רעדוצירט געווארען קרוב 600 ארבייטער.

סטאטיסטיק פון דער אינדוסטריע.

(פ) דער טעקסטיל-פאבריקאנטען-פעראיין האט זיך געווענדעט מיט אן אינטערווענץ צום הויפט-סטאטיסטישען אמט וועגען פערלענגערען דעם טערמין פון אנגעבען די סטאטיסטישע ציפערן פון דער אינדוסטריע. אלס רעזולטאט פון דער דאזיגער אינטערווענץ האט דער סטאטיסטישער אמט מסכים געווען צו פערלענגערען דעם טערמין ביז'ן 15. דעצעמבער.

געוועלבער וועלען אפען זיין ביז 9 אוונד

פון 19 ביז'ן 23 דעצעמבער.

(§) נעכטען האט דער פעראיין פון סוחרים-דעטאליסטען בעקומען פון דעם ארבייטס-מיניסטעריום א בריף אונטערגעשריבען דורך דעם ארבייטס-מיניסטער יורקעוויטש. לויט דעם בריף ווערט ערלויבט צו האלטען אפען די געוועלבער ביז 9 א זייגער אין די פאר חגאות-טעג פון דעם 19 ביז 23 דעצעמבער מיט דעם בעדינג, אז אין די איבער'שעה'ן זאלען נישט ארבייטען די אנגעשטעלטע יוגענדליכע אין עלטער ביז 18 יאהר. פרויען קענען ארבייטען ביז 8 א זייגער אוונד. די איבער-שעה'ן דארפען בעצאהלט ווערען די ערשטע 2 שעה מיט 50 פראצענט צוגאב צום נארמאלען לוין, פאר מעהר ווי 2 שעה איבערשטונדען דארף געצאהלט ווערען 100 פראצענט העכער פון נארמאלען לוין.

דער ענין וועגען האלטען אפען די געוועלבער אין די איבער'שעה'ן פון 19 ביז 23 דעצעמבער וועט זיך געפונען היינט אויף דער קאנפערענץ פון דער קאמיסיע פאר אלגעמיינע ענינים ביים שטאט-ראט. אין דער קאנפערענץ וועלען אנטייל-נעהמען פארשטעהער פון דעם סוחרטום, האנדעלס-אנגעשטעלטע און דער קרייז-ארבייטס-אינספעקטאר ה' וואיטקעוויטש.

וועגען גאסען-האנדעל.

קאנפערענץ אין מאגיסטראט.

(—) נעכטען איז אין מאגיסטראט פארגעקומען א קאנפערענץ וועגען די גאסען-הענדלער. אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט: וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי, לאווניק יאעל, אינזשיניער בערלינער, ראטמ. ד"ר ראזענבלאט און ראטמ. מינצבערג. עס האט זיך געהאנדעלט וועגען דעם, וואס מ'וויל ביי די גאסען-הענדלער אפנעהמען די ערלויבניש צו האנדלען אין די גאסען. ד"ר ראזענבלאט, לאווניק יאעל א. א. האבען ארויסגערוקט די פאדערונג, אז מ'זאל ערלויבען ווייטער צו האנדלען כאטש די הענדלער, וועלכע פערנעהמען זיך מיט דעם ביים היינטיגען טאג. עס געהט דא וועגען עטליכע און דרייסיג פערזאן.

צו קיין ענטגילטיגען בעשלוס איז מען אויף דער קאנפערענץ נישט געקומען.

הכנות צו די סיים=וואהלען.

די מיטגלידער פון די וואהל-קאמיסיעס וועלען נישט בעקומען בעצאהלט.

(ב) אין געגענזאץ ווי עס איז געווען בעת די וואהלען אין שטאדט-ראט, וועט איצט די ארבייט פון די מיטגלידער אין די וואהל-קאמיסיעס זיין נישט קיין בעצאהלטע און קיינער וועט זיך נישט קענען אבזאגען פון דעם דאזיגען פליכט אהן א וויכטיגען מאטיוו.

אויף די, וועלכע וועלען זייער פליכט נישט אויספילען, אדער פערנאכלעסיגען וועט ארויפגעלעגט ווערען א שטראף.

נאר דאס אינערן-מיניסטעריום קען בעשטימען א געוויסען לוין פאר א מיטגליד פון א וואהל-קאמיסיע, אויב עס וועט זיין דערצו א בערעכטיגטע סיבה.

לאקאטארען=רשימות.

(ב) נעכטען האט דער מאגיסטראט בעקומען פון אלע קאמיסאריאטען די רשימות פון די לאקאטארען, וועלכע זענען בערעכטיגט צו וועהלען אין סיים און סענאט. אויפ'ן גרונד פון די רשימות טרעט צו דער וואהל-רעפעראט ביים מאגיסטראט צוזאמענצושטעלען די וואהל-ליסטעס.

כדי צו פערלייכטערען די וועהלער זיך צו אריענטירען, וועלען אויף די טירען פון די הייזער אויסגעקלעבט ווערען צעטלען, אויף וועלכע עס וועט אנגעוויזען ווערען, צו וועלכען אבוואד דאס הויז געהערט

מארגען ווערט דער קערפער פון יוסף אוריסאן ז"ל

איבערגעפיהרט קיין ארץ=ישראל.

די ידיעה, אז די ביינער פון דעם אזוי בעליבטען ציוניסטישען עסקן און געזעלשאפטליכען טוער ה' יוסף אוריסאן ז"ל ווערען מארגען אריבערגעפיהרט קיין ארץ-ישראל, וואוהין דער פערשטארבענער האט געשטרעבט ביי זיין לעבען, האט געמאכט א שטארקען איינדרוק אין דער שטאט און ארויסגערופען א צופרידענהייט אין די צאהלרייכע קרייזען פון זיינע פערעהרער און בעקאנטע.

די ארדנונג פון דער טרויער-צערעמאניע איז פאלגענדע:

מארגען פינקטליך 12 א זייגער מיטאג, פערזאמלען זיך אויפ'ן בית-עלמין די פארשטעהער און מיטגלידער פון די פערשידענע ארגאניזאציעס און געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, וואו, נאך עקסהומאציע פון קערפער, וועט אבגעריכט ווערען א פייערליכע הזכרה דורך דעם אבערקאנטאר פון דער סינאגאגע ה' אלטערמאן מיט'ן כאר. די ערשטע רעדע וועט האלטען ה' ד"ר מ. ברוידא.

דער טרויער-צוג מיט'ן ארון צום פאבריק-באהנהויף וועט אדורכגעהן די פאלגענדע גאסען: בזשעזשינער, נאוואמיעסקא, אגראדאווא, גדאנסקא, צעגעלניאנא און סקוועראווא. אויף דעם באהנהויף וועט געמאכט ווערען א הספד און דערנאך וועט דער קערפער אבטראנספארטירט ווערען קיין ארץ-ישראל.—

אין צוזאמענהאנג מיט'ן איבערפיהרען פון די ביינער פון פערשטארבענעם יוסף אוריסאן קיין ארץ-ישראל, האט דער קרן קימת בעשלאסען איינצושרייבען דאס דאזיגע וויכטיגע געשעהעניש אין גאלדענעם בוך פון יודישען נאציאנאל-פאנד.

מארגען, אין טאג פון איבערפיהרען קיין ארץ-ישראל דעם קערפער פון פערשטארבענעם פארזיצענדען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, וועט דאס ציוניסטישע ביורא מיט אלע זיינע אבטיילונגען זיין געשלאסען.

פערלאזט די פרוי מיט א קינד

און שדכנ'ט זיך צו אנדערע מיידלעך.

מיט א צוויי יאהר צוריק האט זיך די 24-יעהריגע לאה שערער פון זדונסקא-וואלא בעקענט מיט איינעם וואלף קראנט, וועלכער האט אנגעהויבען אריינצוקומען צו איהרע עלטערן, נישט-פערמעגליכע, אבער אנשטענדיגע הענדלער. פון דער בעקאנטשאפט זענען זיי געווארען חתן-כלה און איגגיכען איז אויך געפראוועט געווארען א חתונה. דאס פאר פאלק האט אין אנהויב געלעבט רוהיג און צופרידען. וואלף קראנט איז געווען א פוהרמאן און האט פערדינט אויף חיונה פאר זיך און פאר דער פרוי, וועלכע האט אין דער צייט אויך געבוירען פון איהם א קינד.

דאס רוהיגע לעבען פון דעם פארפאלק איז אבער געשטערט געווארען. לאה קראנט איז געוואויר געווארען, אז איהר מאן איז א „מענש מיט א פערגאנגענהייט". צו איהר זענען דערגאנגען קלאנגען, אז זי איז נישט די ערשטע ביים מאן, אז אין סטאניסלאוואוו, גאליציען, האט ער איבערגעלאזט א פרוי מיט א קינד, און מ'וויסט אפילו נישט, צו ער האט זי אפגעג'גט, אדער נישט. אויך וואלף קראנט האט גענומען ארויסווייזען, אז די שמועסען, וואס געהען ארום וועגען איהם, זענען נישט אהן גרונד, און אז זיינע סימפאטיעס בייטען זיך.

מיט עטליכע חדשים צוריק איז וואלף ק. אוועק פון זדונסקא וואליא קיין לאדז פארן אוועקפאהרען האט ער פערקויפט דעם וואגען און פערד, צוגענומען. וואס ס'האט זיך נאר געלאזט, און דאס ווייב מיט'ן קינד איבערגעלאזט ביי איהרע עלטערן. לאה קראנט איז געקומען קיין לאדז אויפזוכען איהר מאן, דא איז זי געוואויר געווארען, אז ער שדכנ'ט זיך שוין צו א דריטער. זי האט געפרובט אליין מיט איהם רעדען, איבערצייגען איהם, ער זאל זיך אומקעהרען צום ווייב און קינד. זי האט דאס געפרובט צו טון אויך דורך דריטע פערזאנען, לכתחילה האט זיך אויסגעדאכט, אז דאס בעטען און דאס וויינען פון דער פערלאזטער פרוי וועט האבען א פעולה. ער האט איהר געהייסען שאפען א וואוינונג אין לאדז, וואו זיי זאלען זיך איינארדנען. די פרוי האט פערקויפט דאס לעצטע און געדונגען א וואוינונג אויף זגערזשער גאס, אבער דא איז וואלף קראנט ארויס מיט'ן גאנצען שבך.

— איך וויל דיך מעהר נישט קענען, —זאגט ער צו דער פרוי, — יא, כ'האב טאקע געהאט צוויי ווייבער און כ'וויל האבען א דריטע! אזעלכע, ווי דו, וועל איך נאך 100 איבערווארפען; אומעטום וועל איך טון דאסזעלבע און לאד מיך פאר וועמען דו ווילסט...

*

א פערצווייפעלטע, מיט'ן קינד אויף דער האנד, בעגיסענדיג זיך מיט טרעהרען, איז לאה קראנט געקומען צו אונז אין רעדאקציע. זי בעט, מ'זאל שרייבען וועגען איהר אומגליק. זאלען כאטש מענשען וועגען דעם וויסען און זאלען געווארענט ווערען אנדערע ארימע מיידלעך, וועלכע וואלף קראנט וויל פאנגען אין זיין נעץ.

פון געריכט.

דעזערציע.

(ב) דאס מיליטער-געריכט האט בעטראכט דעם פראצעס געגען אברהם יאצענדאווסקי און געגען דעם פלוטאנאווי היפאליט מילער, דער ערשטער איז בעשולדיגט געווארען אין דעזערציע, דער צווייטער אין בעפרייען יאצענדאווסקי דריי מאל אויף „אדראטשעניעס".

דאס געריכט האט יאצענדאווסקי'ן פער'משפט צו 3 חדשים טורמע פאר אייגענוויליגען פערלאזען דאס מיליטער, מילער איז פרייגעשפראכען געווארען.

א געלד=פעלשער.

(פ) דאס קרייז-געריכט האט נעכטען בעטראכט דעם פראצעס געגען דעם 44-יעהריגען אנטאני יאנאס, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין פעלשען 50 גראשענדיגע און 2 זלאטי-מטבעות.

יאנאס האט זיין „סחורה" פערשפרייט צווישען די פויערים אין מארק, קויפענדיג ביי זיי פערשידענע פראדוקטען, בעת דער רעוויזיע ביי יאנאס'ן אויף גאלעמביא 4 האט מען געפונען א פולשטענדיגע איינגעארדענטע פאבריק פון פאלש געלד. דאס געריכט האט יאנאס'ן פער'משפט צו 6 יאהר שווערע תפיסה און פערלירען אלע רעכט.

אנ'אויסוואורף.

(פ) ביי פערמאכטע טירען זענען נעכטען בעטראכט געווארען די פראצעסען געגען יוזעף וואיקאן און אדאלף פייפער, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין שטעהען אין ליבעס-בעציהונגען מיט מינדיעהריגע מיידלעך.

וואיקאן איז פער'משפט געווארען אויף 1 יאהר מיט 6 חדשים טורמע, פייפער אויף 10 חדשים טורמע.

זעלבסטמארד

צוליב אנ'אונגליקליכע ליבע.

(—) אין דער וואוינונג פון איהרע אייגענע עלטערן אויף זאכאדניא 54, האט זיך פער'סמ'ט מיט יאדינע די 18-יעהריגע ארבייטערין זאפיא פיאנקאווסקא. די פאגאטאווויע האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל. די סבה פון זעלבסטמארד איז אנ'אונגליקליכע ליבע.

„טאז"

בעגריסט דעם וויצע=פרעזעס פון שטאט=ראט ד"ר שיפמאן.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן אויסוועהלען דעם ד"ר שיפמאן אלס וויצע-פרעזעס פון לאדזער שטאט-ראט, האט די צענטראל-פערוואלטונג פון „טאז" אין ווארשא איהם צוגעשיקט א בעגריסונג, אין וועלכער זי דריקט אויס דעם וואונש, אז ד"ר שיפמאן, וועלכער איז שוין זייט א רייה יאהרען פערוואלטונגס-מיטגליד פון לאדזער „טאז" און מיטגליד פון צענטראל-ראט אין ווארשא, זאל אויך ווייטער אויף זיין נייעם הויכען אמט זיין אקטיוו לטובת די אינסטיטוציעס פון „טאז".

די בעגריסונג איז אונטערגעשריבען פון פרעזעס ד"ר גרשון לעווין און גענעראל-סעקרעטאר ד"ר וואולמאן.

ערקלערונג פון סטאראסטא
וועגן עלעקסאנדערער רבי'ן

אויפ'ן גרונד פון ארטיקעל 30 פון דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט פון 10 מאי 1927 וועגן פרעסע-געזעץ (דז. אוסטאוו נ. 95 פאז. 398) בעט איך צו פערעפענטליכען אין אייער צייטונג פאָלגענדע בעריכטיגונג:

דער אלעקסאנדערער רבי דאנציגער איז גערופען געוואָרען אין דער סטאראסטווע וועגען א פאס-פראגע און נישט ווי ס'איז געווען געשריבען אין ארטיקעל פון „נייעם פאָלקסבלאט" וועגען די פראגע פון די וואהלען. אין דער סטאראסטווע געפינט זיך א פראגע וועגען בעפרייען דאנציגערן פון פאס-אָפצאָהל, פאר פערלענגערונג דורכ'ן קאָנסולאט, ערשט נאָכדעם ווי דער רבי דאנציגער איז ארויסגערופען געוואָרען, האט מען בעמערקט, אז אין דער דערמאָנטער פראגע איז נישט פעראינטערעסירט דער רבי דאנציגער, נאָר זיין ברודער אברהם דאנציגער. דער רבי האָט זיך דעריבער אין דער סטאראסטווע נישט געשטעלט.

א בעאמטער פון דער סטאראסטווע, וועלכער איז צופעליג אין זעלבסטפערוואלטונגס-ענינים געווען אין אלעקסאנדער האט דאָס דאָזיגע מיספערשטענדניש אויפגעקלערט און אין א פריוואטען שמועס, צווישען אנדערען, אויך בעריהרט די פראגע פון וואהל-בלאָק, יעדענפאלס האָט דאָס געשפרעך קיין שום שייכות נישט מיט דער סטאראסטווע און נישט מיט דעם אמט.

צום סוף איז אויך נישט ריכטיג, אז די סטאראסטווא זאָל האָבען דעם רבי'ן דאנציגער חושד געווען אין אנטי-מלוכהשער טעטיגקייט.

סטאראסטא א. רזשעוווסקי.

שטאָדט-פרעזידענט אויף וויזיטען
ביים פרעזעס פון קרייז=געריכט. — ביי דער קאנאליזאציע.

(פ) נעכטען זענען פרעזידענט זשעמיענצקי און די וויצע-פרעזידענטען וויצלונסקי און ראפאלסקי געווען מיט א בעזוך ביי דעם פרעזעס פון קרייז-געריכט בעלזשיצקי און ביים לייטער פון ד.א.ק. גענעראל מאלאכאָווסקי.

(פ) נעכטען איז דער שטאָדט-פרעזידענט מיט די וויצע-פרעזידענטען געווען אין די ביוראָ פון דער קאנאליזאציע-אבטיילונג, אינזש. סקשיוואן האָט אין נאָמען פון די בעאמטע בעגריסט די פרעזידענטען. דער פרעזידענט זשעמיענצקי האָט געענטפערט און ערקלערט, אז ער וועט זיך בעמיהען, אז ביי דער איצטיגער קאדענץ וועלען א חוץ די קאנאליזאציע-ארבייטען אויך אנגעהויבען ווערען די וואסערלייטונג-ארבייטען.

קאמף געגען בייזוויליגע באנקראָטניקעס.

(פ) די לאָדזער בעלי חובות פון דעד באנקראָטירטער קראקאָווער טיכער-פירמע ריטערמאן האָבען בעשלאָסען אונטערצונעהמען א געמיינזאמע אקציע, כדי ארויסצובעקומען די חובות פון דעם בייזוויליגען באנקראָטניק.

אויך איז אויף דערזעלבער זיצונג איז בעשלאָסען געוואָרען אנצונעהמען שריט געגען דער באנקראָטירטער פירמע יאנאָווסקי אין בענדין.

אנ'ארבייטער צושניטען געוואָרען אונטער די רעדער פון א צוג.

(פ) אויף דער באהן-סטאציע אין ווידזעוו איז דער באהן-ארבייטער יוזעף באָוואצקי ארונטערגעגאנגען אונטער א וואגאָן, כדי דאָרט עפיס צו פעריכטען, פלוצלונג האָט דער צוג אָנגעהויבען צו געהען און דער באהן-ארבייטער איז צושניטען געוואָרען אויף 2 שטיקער.

ביז'ן אָנקומען פון דער אויספאָרשונגס מאכט איז דער מת געבליבען ליגען אויפ'ן באהן-הויף אין ווידזעוו.

ווידער א שרפה אין אנגערשטיינס פאבריק.

(§) נעכטען 3 א זייגער בייטאָג איז אויסגעבראָכען א שרפה אין אנגערשטיינס-פאבריק (6. שערפיען 17). די דאָזיגע פאבריק האָט זיך שוין זעהר טרויעריג איינגעשריבען אין דער געשיכטע פון לאָדזער שרפות דערמיט, וואָס אין 1924 זענען דאָרטען בעת א שרפה אומגעקומען 5 פייערלעשער. ווען די שרפה איז אויסגעבראָכען איז די פאבריק געווען אין פולען גאנג. צווישען די ארבייטער איז ענטשטאנען א שרעקליכער פאניק.

אין משך פון א שעה צייט האָט זיך די פייערלעשער איינגעגעבען אָפצולעשען דאָס פייער.

פערזאמלונג פון שטריקער-מייסטער.

שבת צו-נאכטס איז פאָרגעקומען א פערזאמלונג פון דער שטריקער-מייסטער סעקציע ביים צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד, פאָלורניאָווע 4, אונטערן פאָרזיץ פון ה' שימאנאָוויטש. עס האָבען רעפע־ירט: דירעקטאָר ה' אָרדינאנס, וועגען צעכען-געזעץ, ה' לובלינסקי — וועגען קאאָפעראציע און ה' פינקעלשטיין — וועגען פאך-פראגען.

נאָכ'ן אויסהערען די רעפעראטען און נאָך די דעבאטען, אין וועלכע עס האָבען אנטייל גענומען די ה"ה: נייפעלד, פיאָטרקאָווסקי, שטערלינג, שניידערמאן, ראפאפאָרט און לאנדא, איז אנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציע: כדי צו פערבעסערען די לאגע פון פאך, מוזען אלע שטריקער-מייסטער זיך אָרגאניזירען אין קאאָפעראטיוו „פושענדזא".

היינט - איליא ערענבורג'ס פאָרלעזונג אין „פילהארמאָניע".

היינט אָוונד טרעט אויף אין „פילהארמאָניע". דער בעריהמטער יודיש-רוסישער שריפטשטעלער און גלענצענדער וואָרט-קינסטלער איליא ערענבורג.

ערענבורג איז היינט צו טאָג איינער פון די פאָפולערסטע שריפטשטעלער אין אייראָפא און זיינע גייסטרייכע רעפעראטען זענען ליטעראַרישע געשעהענישען. הערען און בעוואונדערן רעענבורג'ן דעם געניאלען מחבר פון „כוליא כורעניטא" און „די ליבע פון זשאננא נעי" איז א גייסטיגער יום-טוב און דעריבער איז צו האָפען, אז זיין רעפעראט א. ד. ט. „דער ראָמאנטיזם פון דער היינטיגער צייט" וועט צוציהען די פיל פערעהרער פון גרויסען שריפטשטעלער.

מעסער=שטעכער.

נעכטען 10 אין אָוונד איז אויף נאפיורקאָווסקא-גאס געשטאָכען געוואָרען מיט א מעסער דער 34-יעהריגער יוזעף וויעטשאָרעק. די פאגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט הילף, דעם אָנפאלער זוכט די פאָליציי.

אויטא=ארגיעס.

אויף פיעטריקאָווער 119 איז איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אנ'אויטאָ דער 68-יעהריגער עמאנועל פרידמאַן, דער שאָפער איז צוגעצויגען געוואָרען צו פעראנטוואָרטליכקייט. די פאגאָטאָוויע האָט דעם איבערגעפאָהרענעם ערטיילט הילף.

אין די אפטייקען.
היינטיגע נאכט=דיזשורען.

(ב) היינט בינאכט דיזשורירען פאָלגענדע אפטייקען: אנטאָניעוויטש, פאביאניצקא 50; קאנדזשינסקי, פיעטריקאָווער 164; סאקאָלעוויטש, פושעיאָר 19; רזעביעלסקי, אנדזשעיא 26; ווגנר לעווינסאָן, פיעטריקאָווער 25; יאסעפערקעוויטש, וגזשסקא 54, טראוגוטסקא. בושעשיכקא 56.

צוזאמענפאהר
פון קראנקען=קאסעס.

(ס) אויפ'ן צוזאמענפאָהר פון די קראנקען-קאסעס אין ווארשא, וועלען מצד דער לאָדזער קראנקען-קאסע ארויספאָהרען דער דיר. ד"ר סאמבאָרסקי און פרעזעס קאלווישינסקי. מצד דער קרייז-קראנקען-קאסע ד"ר וויעלינסקי און דאניעלעוויטש.

פון דער געזעלשאפט צו פערטיידיגען געגען גאז=אנגריפען.

(–) די לאָדזער אָפטיילונג פון דער געזעלשאפט צו פערטיידיגען געגען גאז-אנגריפען דאנקט פאָלגענדע פירמען פאר די צוגעשיקטע נדבות: לאָדזער עלעקטראָווניע 1000 זל., ב. אייטינגאָן — 1000 זל., לאָדזער מאגיסטראט — 500 זל., פ. גאָלדבערג — 500 זל., דיר. אולמאן — 500 זל., קינאָ-פערבאנד — 100 זל., מ. בארטשינסקי — 100 זל., מישקאל — 100 זל., דיר. שולבארסקי — 100 זל., טעאָדאָר ענדער — 100 זל., דיר. פרושיצקי — 50 זל.

העברעאישע פערזאמלונג אין דער ציוניסט. ארגאניזאציע.

היינט, האלב 9 אין אָוונד קומט פאָר אין לאָקאל פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע א העברעאישע פערזאמלונג געווידמעט דעם לאנדעס-צוזאמענפאָהר פון דער אָרגאניזאציע „תרבות" אין פוילען, רעפערירען וועלען די הערען ד"ר א ראָזענבוים און משה לימאן אויף ד. ט.: „העברעאישע קולטור און ציוניזם".

דער אריינגאנג צו דער פערזאמלונג איז פריי.

פרוי בעלא פעווזנער קומט קיין לאדז.

היינטיגע וואָך קומט קיין לאָדז די אנגעזעהענע יודיש-נאציאָנאלע טוערין אין אמעריקא, פרוי בעלא פעווזנער, וועלכע וויילט די לעצטע צייט אין פוילען.

פרוי פעווזנער איז בעקאנט בעזונדערס אין אמעריקא מיט איהר ענערגישער און פרוכטבארער טעטיגקייט זייט א רייהע פון יאָהרען לטובת דער י. דיש-נאציאָנאלער פרויען-בעוועגונג. זי האָט בערייזט כמעט די גאנצע וועלט. זי האָט בעזוכט גאנץ אמעריקא, אזיען

9 יאָהר „פועלי-ציון" יוגענד.

שבת איז פאָרגעקומען אנ'אקאדעמיע פון דער לאָדזער „פועלי-ציון"-יוגענד צום 9. יעהריגען יובילעי.

געעפענט די פייערונג האָט ה' אביגדור און איבערגעבען דעם עהרען-פאָרזיץ דעם פרנס ערעלמאן. בעגריסט האָבען אלע פראָפעסיאָנעלע פעראיינען. א פאָרשטעהער פון דער פראָווינץ. א פאָרשטעהער פון דער פוילישער ארב. יוגענד כי „אונאפהענגיגע" דער קווארטעט האָט אויסגעפיהרט איניגע מוזיקאלישע נומערן, די פ. צ.-„שבועה" „יוגענד-שבועה" „אינטערנאציאָנאל" רעציטירט האָבען ס. העלמאן און מ. בערשלינג. די ספאָרטפליט פון „שטערן" זענען אויפגעטרעטען מיט א דעפילאדע און פיראמידען. די אקאדעמיע איז בעשלאָסען געוואָרען מיט רעדעס פון די ה"ה: יוסף ראָזען (ווארשא) און אביגדור.

„גאנג".

היינט ווידערהאָלונג פון דער „פרעמיערע", „די שולע פון קושען".

בריף אין רעדאקציע.

„החלוץ".

איינאָרדענדיג א בלימעל-טאָג לטובת דעם „קרן-החלוץ", דאָנערשטאָג דעם 15 דעצעמבער בעט דער קאָמיטעט אלע חברים וית און סימפאטיקער אנטייל צו נעהמען אין דער אקציע. פערשרייבען קען מען זיך יעדען אָווענד פון 8—10 אין לאָקאל פון „התאחדות" שענקעוויטשא 513

דער קאָמיטעט.

ההסתדרות הציונית בלודז.

היום בשעה 8.30 בערב תערך באולם ההסתדרות (צגלניה 4)

אספה עברית

על הנושא: „תרבות עברית וציונית". 986

המרצים: ד"ר א. רוזנבוים וה' משה לימאן. הכניסה חנם!

וועגן רעגיסטראציע-קארטען פאר לוין-פאבריקאנטען.

(פ) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז א דעלעגאציע פון פאבריקאנטען-פעראיין זאכאדניא 66 געווען ביים פינאנץ-מיניסטער, כדי צו אינטערווענירען וועגען דער לעצטער פעראָרדנונג פון פינאנץ-מיניסטעריום, אז לוין-פאבריקאנטען זאָלען נישט קענען בעקומען קיין רעגיסטראציע-קארטען. דער פינאנץ-מיניסטער האָט צוגעזאָגט צו שיקען קיין לאָדז א ספעציעלען אינספעקטאָר דעם ענין אויסצופאָרשען.

ארעסטירט באנדיטען,
וועלכע ווערען געשטעלט פאר א שנעל=געריכט.

(פ) מיט עטליכע טעג צוריק זענען ארום 1 ביינאכט 5 בעוואפענטע און פערמאסקירטע באנדיטען הינטער לאסק אנגעפאלען אויף דעם דורכפאָהרענדען פויער יוזעף סטאָלארעק און אויסשיסענדיג אויף איהם האָבען זיי צוגערויבט 60 זלאָטיס, וועלכע סטאָלארעק האָט פערמאָגט, ערשט נעכטען זענען ארעסטירט געוואָרען אין דאָרף וויעלקי אקופ צוויי אנטיילנעהמער אינ'ם אנפאל. דאָס זענען וויט סאלאדייטשיק און אלעקסאנדער מיקאָלאיעוו, געשמידטע אין קייטען האָט מען זיי געבראכט אין לאָדזער טורמע, זיי ווערען געשטעלט פאר א שנעל-געריכט.

טעלעגראמען.

נאך דער סעסיע פון פעלקער - ליגע - ראט.
דיפלאמאטען צופאהרען זיך — קאנפערענצען אין דער לעצטער מינוט.

גענף, 12 (אטע) היינט נאָכמיטאָג האָט מיניסטער זאלעסקי אָפגעהאלטען א קאָנפערענץ מיט'ן דייטשען אויסערן-מיניסטער שטרעזעמאן, וועלכער האָט 6 א זייגער אָוונד צוזאמען מיט דער דייטשער דעלעגאציע פערלאָזט גענף.

פאר'ן אָפפאָהרען האָט שטרעזעמאן נאָך געהאט א קורצען געשפרעך מיט טשעמבערלענען. בריאן איז ארויסגעפאָהרען פון גענף היינט 4 א זייגער; טשעמבערלען פאָהרט אָפ היינט 10 אין אָוונד.

בערלין, 12 (ספ. טעל.) „דער טאָג" בעהויפטעט, אז אין אנהויב פון זיין געשפרעך מיט שטרעזעמאן האָט מארשאלעק פילסודסקי בעריהרט זיין פערזענליכע בעציהונג צו דייטשלאנד.

נאָכדעם האָבען ביידע מלוכה-מענער זיך בעשעפטיגט מיט'ן פויליש-ליטווישען ענין און צום סוף גרינדליך ארומגערעדט די פויליש-דייטשע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען.

רעגירונג הויבט אן אויסצופיהרען דאס בוי-פראגראם פאר'ן יאהר 1927/28.

ווארשא, 12. (טעלעפאָניש). אין סעפטעמבער האָט די רעגירונג בעשטימט 100 מיליאָן זל. אויף בוי-קרעדיטען אויף 1927-8 י. פון דעם זענען 80 מיליאָן געווען פאָרויסגעזעהען פאר דער פראָווינץ און 20 מיליאָן פאר די ערטער, וואו דער וואוינונגס הונגער איז ספעציעל שטארק. פון די דאָזיגע צוגאבען האָבען אין דער ערשטער רייהע געניסען ווארשא, לאָדז, די געביטען וואָס האָבען דירעקט געליטען פון קריג, זאגלעמביע און די מזרח-קרעסען.

איצט האָט די באנק גאָספאָדארסטווא קראיאָוועגאָ אויפ'ן חשבון פון די דאָזיגע 100 מיליאָן בעקומען די ערשטע ראטע פון 20 מיליאָן זל. און האָט פון דעם פערטיילט שוין בוי-קרעדיטען אויף העכער 15 מיליאָן.

געענדיגט דער באהן=שטרייק אין רוהר-געביט.

בערלין, 12. (אטע) דער באהן-שטרייק אין רוהר-געביט איז היינט פערענדיגט געוואָרען. די באהן-דירעקציע האָט אנערקענט פאר די ארבייטער אנ'אייגמאָליגע פערגיטיגונג אויף די תגאות, מ'רעכענט אבער אויך אויף אנ'אלגעמיינער לוין-הוספה.

120 שעה געווען בעגראבען
סענסאציאנעלער עקספערימענט פון א פאקיר.

בערלין, 12. (אטע). נעכטען 7 אין אָוונט האָט מען אויפ'ן ספאָרט-פלאץ אין שטוטגארט געעפענט די גלעזערנע טרומנע אין וועלכער מ'האָט מיט 120 שעה צוריק בעגראָבען א פאקיר, דעם הינדוס טאָקא מארי.

אויפ'ן ספאָרט-פלאץ איז געקומען אנ'עולם פון 7000 מאן. די טרומנע איז געווען פערבינדען מיט דער קאנצעלאריע פונ'ם ספאָרט-קלוב דורך אנ'עלעקטריש גלעקעל, און אין קאנצעלאריע איז שטענדיג אנוועזענד געווען א דיזשורנער. א פאָר מינוט, איידער מ'האָט אויפגעעפענט די טרומנע האָט דאָס גלעקעל אנגעהויבען קלינגען, אלס צייכען, אז דער פאקיר האָט אויפגעוואכט.

די קאָמיסיע פון דאָקטוירים און ספאָרטסלייט האָט פעסטגעשטעלט, אז די שטעמפלען און די ווענט פון דער טרומנע זענען גאנץ און אונבעשעדיגט.

דער פאקיר איז ארויס פון דער טרומנע און ארויסגענומען פון האלז, אויערען און פון די באקען נאָדלען, מיט וועלכע ער האָט זיך דורכגעשטאָכען איידער מ'האָט איהם בעגראָבען, און האָט פערלאנגט א גלאָז וואסער און א טעפעל שאָקאָלאד. פאר די 120 שעה האָט ער פערלוירען אין וואָג 12 קילאָגראם.

Dr. PRYBULSKI

זאוואדזקא 1, טעל. 25-38.

וועגערישע און האר-הויט-קראנקהייטען. מענער שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.

נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 פאר דאמען פון 4—5 נאכם.

ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

ארום דער פעראָרדנונג וועגן אינדוסטרי-געזעץ

וואס דאַרפען טון מינדעריעהריגע האַנדווערקער, כדי צו מעגען פיהרען זייערע ווערקשטאַטען.

אין יודישען לעבען איז שוין אַזוי איינגעפיהרט, אַז איידער אַ יונגעל ענדיגט נאָך די לעהר און רוטינירט זיך איין געהעריג אין פאַך, קויפט ער זיך פאַר די אָפּגעשפאָרטע דורך דער צייט געלדער אָדער נעמט אויף אויסצאָהל די נויטיגסטע אַרבּטס מכשירים, אָרדענט זיך איין אין דער היים אַ ווערקשטעל און ווערט אַליין אַ „מייסטער".

אָט די דאָזיגע 17, 18, 19 און 20 יעהריגע „מייסטערלאַך" פיהלען זיך איצט אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אריינטרעטען אין קראַפט פון דער פעראָרדנונג וועגען אינדוסטרי-געזעץ גאַרנישט פרעהליך.

די סיבה פון דער פלוצלונגער פערצווייפלונג דאַרף מען זוכען אין אַרטיקעל 5 פון דער ציטירטער פעראָרדנונג, לויט וועלכען דאָס רעכט צו פיהרען אַ ווערקשטאַט וועלען האָבען נאָר פולייעהריגע פערזאָנען.

ווי באַלד אַזאַ מינדיעהריגער וועט וועלען ווייטער בעוועגען זיין ווערקשטאַט, וועט ער מוזען צונעמען אַ פערטרעטער. וואָס בעזיצט אַלע געזעצליך געפאָדערטע קוואַליפיקאַציעס.

דער גרעסטער טייל מינדיעהריגע בעל-בתים בפרט פון קלענערע ווערקשטאַטען וועלען זיך צו אַזאַ פאָרשריפט נישט קאָנען צופאַסען און ממילא מוזען ליקווידירען זייערע אונטערנעהמונגען.

אין אמת'ן שטעהט אָבער דער ענין נאָך אין גאַנצען נישט אַזוי שלעכט, ווי פיל שטעלען זיך דאָס פאָר.

זאָגט דאָך דער זעלבער אַרטיקעל 5 בפירוש, אַז די אָנגעוויזענע בעגרעניצונג איז נישט נוגע יענע מינדיעהריגע, וועלכע זענען אויפ'ן סמך פון די בעזונדערע געזעצען רעכטליך-טאַטפעהיג.

פערשטענדליכער געזאָגט: די פערזאָנען אין עלטער פון 15 ביז 21, וועלכע ווילען ווייטער זעלבסשטענדיג פיהרען זייערע ווערקשטאַטען, וועלען מוזען זיך בעמיהען, אַז זיי זאָלען אָנערקענט ווערען פאַר רעכטליך טאַטפעהיג. לויט דער דערמאָנטער קלאַוזול דאַרפען די עלטערען און, ווען ס'האַנדעלט זיך וועגען רונדיגע יתומים—די ראַדע-פאַמיליגע זיך ווענדען אין אונטערליגענעם פרידענס-געריכט מיט אַ מאָטיווירטע בקשה, פעררופענדיג זיך אויפ'ן אַרטיקעל 468 פון ציוויל קאָדעקס, אַז מען זאָל דעם בעטרעפענדען מינדיעהריגען אָנערקענען פאַר זעלבסטשטענדיג אָדער רעכטליך טאַטפעהיג (usamowolni°nego) דאַמאָל וועלען די מינדיעהריגע האַנדווערקער נישט זיין געצוואונגען זייגע ווערקשטאַטען צו ליקווידירען און אויך נישט דאַרפען צו אַנגאַזשירען קיין געזעצלעך אָנערקענטע פערטרעטער, נאָר קאָנען פריי ווייטער אַליין פיהרען זייערע אונטערנעהמונגען.

י. אינפעלד.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

בּיים דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַרײַנגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 13. דעצעמבער 1927.

6565. אַ לעזער פון קילינסקאַ 12.

די איינציגע מאַשין קאָן מען אייך נישט ליציטירען אויפ'ן חשבון פון פערלעגענע שטייערן. בכלל דאַרפט איהר נישט צאָהלען קיין אָבּראָטאָווע, אויב איהר אַרבּייט בלויז מיט אַ געהילף. ווען די ענינים וועלען זיך נישט איינגעבען צו ערלעדיגען דירעקט ביי דער שטייער-מאַכט (אורזשאָנד סקאַרבאָווע) וועט איהר זיך מוזען ווענדען אין געריכט.

וואָס שייך דעם יונגענמאַן מוזט איהר זיך פערזענליך זיך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאַקציע.

6566. ב. ט.

ס'איז נאָך וועניג, וואָס אייערע עלטערע ברידער זענען אין אויסלאַנד, ס'מוז נאָך פעסטגעשטעלט ווערען, אַז אייערע עלטערן בעקומען נישט פון זיי קיין שום שטיצע. אין געגענפאַל קאָן מען די אָפּיעקונסטווא קווסטיאָנירען.

6567. אַ געטרייער לעזער פון בּושעזשינער גאַס.

אַזאַ ירושה קאָן מען אויפמאַנען אין משך פון 30 יאָהר.

6568. אַב. גאָלדמאַן.

מען האָט אייך נישט ריכטיג אינפאָרמירט. די מיליטער-פליכטיגע, וועלכע זענען קוואַליפיצירט געוואָרען צו דער קאַט. C גייען גאָר נישט אויף איבּונגען, אויף די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען ווערען זיי יאָ גערופען.

6569. חיים פעטערזיליע פון נאָוואָמיעסקאַ 26.

איהר מוזט קודם מעלדען די פעראינטערעסירטע פערזאָנען וועגען די פערלוירענע וועקסלען. שפּעטער דאַרפט איהר זיך ווענדען אין געריכט מיט אַ בקשה, צו וועלכע ס'דאַרפען מיטגעלייגט ווערען גענויע אָפּשריפטען פון די וועקסלען, אַז מען זאָל די וועקסלען ערקלערען פאַר פערלוירען.

6570. S. Z. פון נ. ציגעל-גאַס.

6571. יצחק קאַנטאָרסקי.

6572. אַ לעזער פון רוג נאַפּיורקאָווסקעגאָ.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערזענליך ווענדען צו אונזער יוריסט אין רעדאַקציע פון 3–4 טעגליך מיטברענגענדיג די ציימונג.

6573. אַ לעזער פון קילינסקי 87.

צי די אינדוסטרי מאַכט וועט פאָדערען אַ פּאַטענט פאַר'ן גאַנצען 1927 יאָהר אָדער עס וועט גענוגען בלויז אַ האַלבּיעריגער, ווייסען מיר נישט.

ווי ס'זאָל אָבער נישט זיין וואָלט כדאַי געווען, אַז איהר זאָלט אייך בעזאָרגען מיט אַ פּאַטענט פאַר'ן גאַנצען 1927 יאָהר.

6574. י. פּאַטשאָרעק.

6575. אַ לעזער פון מרדכי גבאי'ס גאַס.

6576. אַ גרופּע אינטערעסירטע לעזער.

די פעראָרדנונג וועגען פאַבּאָר-קאָמיסיעס פון עלטערע יאָהרגענג איז נאָר חל אויף אַזעלכע פערזאָנען, וועלכע האָבען נאָך נישט ביז'ן היינטיגען טאָג קיין פעסטגעשטעלטע בעציהונג צום מיליטער דינסט (אַ בעשטימטע קאַטעגאָריע) האָט אָבער נישט קיין שום שייכות צו די פערזאָנען, וועלכע האָבען מיליטערישע ביכלעך אָדער אַ בעשטעטיגטע קוואַליפיקאַציע (E, D, C, A.

לכבוד חנוכה!

עמפפעהלט די בעוואוסטע

פערפומעריע

פון דער פירמע J. DRUKIER, ZAWADZKA 11

אַ רייכען אויסוואַהל פון די נייעסטע

פערפומען, זייפען, פודערן, קעלנישע וואַסערן

אַלער אַרט קאָסמעטיק צו פאַבריקס-פרייזען.

בעמערקונג: צו די ווייגאַכטען עמפעהל איך דער געעהרטער קונדשאַפט ספּעציעלע באָמבאָניערקעס אַלס ווייגאַכטס-געשענקע.

מיט פילער אַכטונג

PERFUMERJA J. DRUKIER,
11 Zawadzka 11.

פאַר ענגראָסיסטען – ראַבאַט.

Dr. H. Wołkowyski

זאַכאָדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19)

טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, סעקסועל-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נצהטמ אָן פון 1—2 און פון 4—8 אָוונט. פאַר פרויען פון 4—5 אין אַ ספּעצ. וואַרטע-זאַל.

Dr. Med. I. WEINBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמ.

מ. גלאַזמאַן.

דער קאָזאַק און דאָס יודישע מיידעל

א בלוטיגע ליבעס-געשיכטע וואס האָט פאַסירט אין קאָוונא.

(סוף)

סוף פון פאָריגען ווינטער, אין אַ זונטאָג, ווען דער קאַפּעלמייסטער קעדאַנסקי איז פריי געווען פון זיינע פליכטען האָט ער מיט'ן בריק איבער'ן ניעמאַן זיך געלאָזען אין פאַרשטעטעל פאַניעמון. עס איז שוין געווען אָבענד, פינסטער; ער האָט געוואוסט, אַז אָט אין דער צייט געהט ליזע, געוועהנליך, שפּאַצירען אויסער'ן שטעדטעל, איבער דעם האַרטען, איינגעפרוירענעם און מיט שניי בעדעקטע אייז אויפ'ן ברעג פון טייך. דער קאָזאַק האָט זיך דאָ בעהאַלטען אין אַ ווינקעל הינטער אַ פּאַרקאַן פון אַ גאָרטען, און געוואַרט. ענדליך האָט ער טאַקע פון דערווייטענס דערהערט ליזע'ס לאַכענדיגע שטים, וואָס האָט געקלונגען ווי אַ זילבערנער גלעקעל. ער האָט אָנגעשטרענגט זיינע קליינע קאָזאַקישע אויגען און האָט אין דער טונקעלקייט דערזעהן ווי זי קומט אָן צוזאַמען מיט איהר חבר'טע, וועלכע ער האָט געקענט. שנעל, ווי אַ בליץ, האָט ער פערלאָזען זיין בעהעלטעניש, און אַרויסכאַפּענדיג זיין רעוואָלווער, וועלכען ער טראָגט שטענדיג מיט זיך, אַלס אַ מיליטער-מענש, איז ער געלאָפען גלייך צו ליזע'ן און געפאָדערט, אַז זי זאָל לאָזען שטעהן איהר פריינדין און געהן מיט איהם; ער וועט איהר נישט טאָן קיין בייז; אָבער זי מוז אים אויסהערען אונטער פיר אויגען, אַז די חבר'טע זאָל דערביי נישט זיין. אויב נישט, שיסט ער זיי ביידען גלייך אויפ'ן אָרט. ליזע האָט פערשטאַנען אָן זיין אויפגערעגטער האַלטונג, אַז דער מענש איז ווירקליך פעהיג אויף רציחה, האָט זי אַליין געבעטען איהר פריינדין, זי זאָל איהר לאָזען אַליין אַ ווײַלע מיט דעם צווישטען קאַפּעל-מייסטער. אָבער ווי נאָר יענע מיידעל איז פערשוואונדען געוואָרען פון אויג, האָט דער קאָזאַק, נאָך אַלץ נישט אַרויסלאָזענדיג דעם אָנגעלאָדענעם רעוואָלווער פון האַנד, פערשלעפּט איבער-געוואַלד ליזע'ן אין דעם דערבייאיגען וועלדעל. ליזע איז געווען אין אַ פערצווייפעלטער לאַגע. וואָס טוט מען דאָ אין אַ פינסטערער נאַכט אין אַ וואַלד איינע אַליין מיט אַ צוהיצטען און בעוואָפענטען קאָזאַק?.. פערלויפיג האָט זי בעשלאָסען מיט גוטען אָפּצוציהען די צייט, האָפענדיג, אַז אין שטוב וועט מען זיך אַרומזעהן און קומען איהר זוכען. געוויס וועט איהר חבר'טע אַליין פערשטעהן און געבען צו וויסען ביי איהר אין דער היים וועגען דעם, וואָס מיט איהר האָט פאַסירט.. דער קאָזאַק האָט נאָך צוערשט זיך בעהערשט און בלויז פערלאַנגט, זי זאָל איהם זאָגען, פאַר וואָס זי האָט איהם נישט געענטפערט אויף זיינע בריף. ליזע האָט גענומען זיך פערענטפערען, צוגעטראַכט אַלערליי תירוצים. אָט אַזוי האָט זיך פערצויגען צווישען זיי אין וואַלד אַ שמועס אויף אַ גוטע פאַר שעה. ליזע האָט זיך געסטאַרעט ווייזען, אַז זי איז איצט דוקא נישט אַזוי קאַלט צו איהם, און אַז מיט דער צייט קען ער, דער קאָזאַק, זאָגאַר האָפען, אַז ער וועט ענדליך אין גאַנצען געווינען. אויף איהם האָבען אָט די ווערטער געווירקט בערוישענד; ער איז געוואָרען צו איהר אַלץ צערטליכער און צערטליכער. ער האָט זיך געשטעלט פאַר אויף די קני, איהר געקושט די פיס, זי זאָל זיך לאָזען ווירקליך ליבען, זי זאָל מיט'ן גוטען ווילען באַלד מיט איהם אַוועקגעהן אין שטאָט, אין קאָוונא, אין זיין אייגענעם צימער, אָדער אין אַ האָטעל... ליזע האָט איהם נישט אויף אַמאָל אָפּגעטריבען פון זיך, וויסענדיג, אַז דאָס וואָלט זיין ערגער, נאָר זי האָט מיט גוטע פער שפּרעכונגען געוואָלט אַלץ מעהר צייט געווינען.

פלוצלינג האָבען זיך דערהערט אין וואַלד טריט. איהר ברודער און איהר יונגערע שוועסטער האָבען איהר לאַנג געזוכט אויף דעם ברעג טייך, וואו די חבר'טע האָט זי איבערגעלאָזען מיט'ן קאָזאַק, און זיי האָבען איהר נישט געקענט געפינען, ביז זיי האָבען ענדליך זיך מיישב געווען און זיך פערקערעוועט אין וואַלד. ליזע איז אַ לעבעדיגע געוואָרען, גענומען זיי רופען און לויפען זיי ענטקעגען. קעדאַנסקי האָט איר נאָכגעיאָגט מיט'ן רעוואָלווער און אָנגעכאַפּט איהר פאַר'ן האַנד.

— ניין, דו כיטרע זשידאָווקע — האָט ער געשריען — איצט וועל איך דיר שוין נישט אָפּלאָזען. אָדער דו געהסט מיט מיר אין קאָוונאַ, ווי דו האָסט מיר נאָר-וואָס צוגעזאָגט, אָדער דיין טויט אויפ'ן אָרט!...

זי האָט זיך אָבער פון איהם מיט אימפּעט אַרויסגעריסען און אַלץ ווייטער געלאָפען, ביז זי האָט דערגרייכט צו איהר ברודער און איהר שוועסטער. קעדאַנסקי האָט איהר נאָך אַלץ פערפאָלגט מיט זיין רעוואָלווער, און איהר נאָכגעשאָסען. ווען זי איז שוין געווען אַרויס פון וואַלד, נישט ווייט פון בריק האָט איהר געטראָפען די לעצטע קויל, און זי איז אומגעפאַלען אין אַ לוזשע בלוט. אויף דער שיסעריי און אויף די געשרייען פון ליזע'ן און איהר שוועסטער און ברודער, זענען אַרויסגעלאָפען פון זייערע הייזער די פערשלאָפענע איינוואוינער פון פאָרשטעטעל און אויך איניגע רייטער-פּאָליציאַנטען פון קאָוונאַ, פון איבער'ן בריק... דער שווער פערוואונדעטער ליזע'ן האָט מען באַלד אָפּגעפיהרט אין דעם יודישען שפּיטאָל. דעם בלוטיגען קאָזאַק האָט מען נאָכגעיאָגט אין וואַלד; אַ גאַנצע נאַכט האָט די פּאָליציי איהם געזוכט מיט שפּיר-הונד, ביז מען האָט איהם געפּאַקט, אַרעסטירט, און ענדליך, צום שלוס פון אַ מאָנאַטען אַכט, איהם געשטעלט צום געריכט...

*

אַזוי ווי אין קאָוונע איז, צוליב דער מיליטערישער דיקטאַטור, שוין פון אַ לענגערע צייט ערקלערט געוואָרען קריג צושטאַנד, איז דער מערדער קעדאַנסקי גע'משפט געוואָרען דורכ'ן קריגס-געריכט, און איהם איז פאָרגעשטאַנען טויט שטראָף.

דער אָנגעקלאָגטער, אויף דער פראַגע פון דעם הויפּט ריכטער, האָט זיך מודה געווען אין זיין פערברעכען. ער האָט אָבער ערקלערט, אַז ער האָט געשאָסען אויף דעם יודישען מיידעל בלויז פון פערצווייפלונג און פון האָפענונגסלאָזער ליבע... ער איז דאָך צוליב איהר גרייט געווען אַפילו זיך מגייר צו זיין און אָננעמען די יודישע רעליגיע... אָבער זי, די יודישע טאָכטער, האָט נישט געוואָלט אויף קיין פאַל זיך איבער איהם זיך דערבאַרעמען. וואָס האָט ער דען געקאָנט אַנדערש טון? ער האָט געמוזט זיך העלפען מיט'ן רעוואָלווער!..

דאָ האָט זיך דער קאָזאַק פונאַנדערגעוויינט ווי אַ קליין קינד, און ווייטער דערצעהלט:

„ווען איך האָב געזעהן, אַז ליזע איז אומגעפאַלען דורך מיין קויל, און איך האָב געמיינט, אַז זי איז שוין אין גאַנצען טויט, האָב איך מיין רעוואָלווער גלייך אָנגעשטעלט געגען מיין אייגענער ברוסט, אָבער, צו מיין אומגליק, זענען אַלע מיינע קוילען שוין געווען אויסגעשאָסען. האָב איך געוואָלט לויפען צום טייך זיך טרינקען, זיך אַראָפּוואַרפען פון דעם הויכען בריק אין די טיפענישען פון דעם וואַסער... דער אייז איז שוין דאַמאָלסט געווען געבראָכען... אָבער ענטקעגען מיר זענען אָנגעקומען די רייטער-פּאָליציאַנטען און האָבען מיר פערצוימט דעם וועג צום טויט... האָב איך זיך געמוזט צוריקציהען צום וואַלד... איך האָב דאָרט געוואָלט אויסזוכען אַ בוים זיך אויפצוהענגען. מיין שלימזל'דיגער קאָזאַקישער קאָפּ וואָלט איין מאָל פאַר אַלע מאָל זיך אָפּגערוהט... וואָס טויג מיר דען איצט מיין לעבען? אָבער די הינט האָבען מיר בעצייטענס דערשפּירט...

ענטקעגען דעם אָנגעקלאָגטען פערליבטען קאָזאַק איז געזעסען ליזע, די שעהנע יודישע טאָכטער, וועלכע האָט זיך שוין מאַלקאָם אויסגעהיילט פון איהרע שווערע וואונדען, וואָס קעדאַנסקי האָט איהר געמאַכט; זי האָט מיט אַנ'אויפגערעגטער שטים געשילדערט פערשידענע מאָמענטען פון דער בלוטיגער דראַמע. פון צייט צו צייט האָבען איהרע שעהנע, גוטע גרויע אויגען זיך אויפגעהויבען צום קאָזאַק, און זייערע בליקען האָבען זיך געטראָפען. דערצעהלענדיג זיינע ערקלערונגען, האָט זי יעדע ווייל'ע געמוזט אָפּווישען מיט איהר טיכעל איהרע פערלדיגע טרערען. זיין ליבעס-געפיהל צו איהר, וועלכער האָט איהם דערפיהרט צו דער בעשולדיגונגס באַנק, און וועלכער, ווי עס האָט זיך אָפּגעמערקט פון זיינע רייד און פון זיין יעדער בעוועגונג, איז נאָך זאָגאַר ביז היינט אין איהם נישט אויסגעלאָשען געוואָרען — דאָס ליבעס-געפיהל האָט איהר גערירט.

נאָכדעם ווי עס זענען אויסגעהערט געוואָרען אַלע עדות, האָט דער פּראָקוראָר געפאָדערט מען זאָל דעם „פערליבטען קאָזאַק" דערשיסען פאַר זיין בלוטיגער טאַט. און עס וואָלט קיינער געוויס נישט שטאַרק געריסען זיך דעם פעלץ צו ראַטעווען דאָס לעבען פון אַ רוסישען קאָזאַק. אָבער ליזע אַליין, די יודישע טאָכטער, האָט זיך פאַר אים איינגעשטעלט און געבעטען פאַר איהם רחמנות ביי די מיליטערישע ריכטער. אויך איהר פאָטער און איהר מוטער, די פרומע יודישע באַלעבאַטים, וועלכע זענען געווען אין געריכט און וועלכע זענען געוואָרען בלאַס, אויסהערענדיג דעם פּראָקוראָר'ס שטרענגע רעדע, האָבען מיט טרערען זיך איינגעשטעלט פאַר דעם קאָזאַק — ער האָט דאָ, נעבעך נישט קיין עלטערן און קיין פריינד, וועלכע זאָלען פאַר איהם אַ גוט וואָרט זאָגען, און זיי, ליזע'ס יודישע טאַטע-מאַמע, מוזען דעריבער אַליין פאַר דעם עלענדען ערל זיך אָננעמען... זיי קענען נישט דערלאָזען, אַז צוליב זייער קינד, וועלכער גאָט האָט דאָך מיט זיין חסד בעראַטעוועט פון טויט, זאָל איצט אומקומען אַ מענש, כאָטש אַ קאָזאַק...

דאָס האָט ווייך געמאַכט דאָס האַרץ פון די מיליטערישע ריכטער און זיי האָבען דעם קאָזאַק פעראורטיילט בלויז צו עטליכע יאָהר טורמע.

אַרעסטירט דעם „אייביגען חתן“

געשפּילט די ראָל פון אַ סאָלידען סוחר און אַריינגענאַרט אין זאַק 4 כלות

עטליכע מאָל איז שוין געווען גע־שריבען וועגען דעם ביאַליסטאָקער יונ־געמאַן עזריאל באָנוסלאַווסקי, וועלכער האָט זיך יעדען מאָנטאָג און דאָנער־שטאָג פערלאָבט מיט אַ אַנדער מיידעל, ביי איהר אויסגענאַרט דעם נדן און איז ענטלאָפען. ערשט נישט לאַנג האָט ער זיך פערליבט אין אַ טאָכטער פון אַ לעמבערגער רייכען סוחר, ביי וועלכער ער האָט אויסגענאַרט 3,500 דאָלאַר אויפ׳ן חשבון פון נדן און איז ענטלאָ־פען קיין אויסלאַנד. די לעמבערגער פּאָליציי, וועלכע האָט פאַר אַ יעדען פרייז געוואָלט פאַקען דעם דאָזיגען ביאַליסטאָקער „תכשיט“, האָט נאָך אים אַרויסגעשיקט שטעק־בריף און מיט אַ פּאָר טאָג צוריק האָט מען איהם אַרע־סטירט אויפ׳ן בערלינער באַהן־הויף אין מאָמענט, ווען ער האָט געוואָלט אָפּ־פאָהרען אין דער ריכטונג פון האַמבורג, כדי פון דאָרט אָפּצופאָהרען קיין אַמע־ריקאַ.

דאָנערשטאָג האָט מען באָניסלאַווסקי׳ן געבראַכט קיין לעמבערג און מען האָט איהם אָפּגעשטעלט אין דער לעמבער־גער תפיסה. פרייטאָג האָט מען איהם פערהערט. בשעת׳ן פערהער האָט ער זיך מודה געווען אין פיל פערברעכענס פון וועלכע די פּאָליציי האָט אַפילו קיין אַהנונג נישט געהאַט.

עזריאל איז איצט אַלט קרוב 30 יאָהר. ער איז זעהר עלעגאַנט געקליי־דעט, טראָגט אַ סך ציהרונג און איז דערביי אַ סימפּאַטישער מענש.

מיט דריי יאָהר צוריק האָט ער אָנ־געהויבען צו האַנדלען. זיינע געשעפטען האָבען אָנגעהויבען גוט צו געהן. שכנים, וואָס האָבען ביי איהם שעהן פערדינט, האָבען אָפּגעקלאַפּט די שווע־לען פון זיין ביאַליסטאָקער וואוינונג.

ענדליך איז אויסגעפונען געוואָרען אַ פּאַסיגער שידוך. ער האָט זיך פער־לאָבט מיט אַ ביאַליסטאָקער יתומה מיט׳ן נאָמען חנה שטאַרק.

דער יונגערמאַן האָט ערקלערט, אַז צוליב די גרויסע געשעפטען, וואָס ער מאַכט, מוז ער אָפּפאָהרען קיין אויס־לאַנד, כדי דאָרט אָפּצושליסען די טראַנ־זאַקציעס דאַרף ער, פערשטעהט זיך, האָבען געלד. אויף אַזאַ אופן האָט ער אַרויסבעקומען פון זיין כלה אַ גרויסע סומע געלד אויפ׳ן חשבון פונם נדן. דאַן איז ער אָפּגעפאָהרען קיין אויסלאַנד און האָט דערווייל פערגעסען דעם אַד־רעס פון זיין כלה אין ביאַליסטאָק. אַלע בעמיהונגען אויסצוגעפונען דעם שווינ־דלער האָבען נישט געבראַכט קיין שום רעזולטאַט, דער חתן־בחור איז פער־שוואונדען, ווי אַ שטיין אין וואַסער.

אַ צייט שפּעטער איז עזריאל אויפ־געשוואומען אין גראָדנע. דאָרט איז ער אויפגעטרעטען אונטער אַ פרעמדען נאָ־מען. אויך דאָרט האָט ער אויף דעם זעלבען אופן געשריבען תנאים מיט אַ דאָרטיג מיידעל, האָט אויסגענאַרט עט־ליכע טויזענד דאָלאַר און איז ענט־לאָפען.

מיט עטליכע חדשים שפּעטער איז ער ווידער געקומען קיין קראָקאָ. דאָרט האָט ער, אמת, געמאַכט גרויסע גע־שעפטען און פערדינט אַ סך געלד. ער איז באַלד בעקאַנט געוואָרען צווישען די קראָקאָווער סוחרים, אַלס אַ געניטער סוחר. אומעטום האָט בעקומען קרעדיט וויפיל זיין האַרץ האָט געגליסט. אָבער תמיד האָט ער פּינקטליך צום טערמין אָפּגעגעבען. ער האָט זיך דערום אין משך פון אַ קורצער צייט ונה שם גע־ווען אַלס אַ אַנשטענדיגער מענש און סאָלידער סוחר. און פון אַלע זייטען האָט מען איהם פאָרגעשלאָגען שדוכים מיט די טעכטער פון די רייכסטע סוחרים, וועלכע האָבען זיך ממש איבער איהם געשלאָגען.

אויך אין קראָקאָ האָט ער זיך פער־לאָבט מיט אַ שעהן מיידעל, אַ טאָכטער פון אַ רייכען סוחר, וועלכער האָט תיכף ביי די תנאים געסילוק׳ט דעם נדן, בע־קומען דעם נדן איז ער פערשוואונדען. די קראַקאָווער פּאָליציי האָט געטון אַלע מעגליכע מיטלען, כדי אויסצוגעפונען דעם שווינדלער. אָבער אָהן רעזולטאַט.

מיט אַ פּאָאָר־חדשים צוריק איז עזריאל פּלוצים פון דער הערד הויט אויסגעוואַקסען אין לעמבערג. אויך דאָ האָט ער זיך באַלד קונה שם געווען אַלס סאָלידער סוחר און אַנשטענדיגער מענש.

און ווידער די זעלבע מעשה:

ער האָט זיך געלאָזט רעדען שדוכים און באַלד האָט זיך געפונען אַ שידוך מיט אַ שעהן מיידעל, אַ טאָכטער פון אַ רייכען לעמבערגער סוחר.

דער מחותן האָט צוגעזאָגט 5000 דאָלאַר און תיכף ביי די תנאים האָט ער געסילוק׳ט 3000 דאָלאַר. דער „חתן־בחור“ האָט איינגערעדט דעם מחותן, אַז ער וויל פאָהרען קיין דייטש־לאַנד, דאָרט אויסזוכען אַ פאַכמאַן, וועל־כען ער וועט דאָ אַהער ברענגען און אין לעמבערג זיך עפענען אַ הוט־פאַב־ריק.

עזריאל איז אַוועק קיין בערלין. באַלד האָט ער די כלה און איהרע עלטערען פערשיט מיט בריף, אַז ער מאַכט אין בערלין זעהר גוטע געשעפטען און פרעגט ביי זיי אַ עצה, צי ער זאָל בלייבען אין דייטשלאַנד אָדער קומען קיין פּוילען און אין לעמבערג זיך עפענען די פאַבריק.

דערהערט אַזעלכע גוטע בשורות האָט דער מחותן איהם אָנגעשריבען אַ בריף, אַז ער זאָל קומען קיין לעמבערג און דאָ זאָלען זיי נאָך אַ לאַנגען ישוב הדעת בעשטימען, צי ער זאָל בלייבען אין בערלין אָדער צוריק קומען קיין לעמ־בערג.

באַלד איז ער געקומען קיין לעמבערג פון בערלין האָט ער געבראַכט טייערע כלה־מתנות און מען האָט גענומען אַ עצה האַלטען. נאָך אַ גרינדליכען ישוב־הדעת איז מען געקומען צום בעשלוס, אַז עס איז טאַקע גלייכער, דאָס ער זאָל צוריקפאָהרען קיין בערלין און דאָרט זיך איינאָרדנען אַ געשעפט.

איצט ערשט האָט דער חתן געפאָ־דערט די איבריגע צוויי טויזענד דאָלאַר פון נדן, ווייל — אַזוי האָט ער ער־קלערט — ער דאַרף דאָס געלד האָבען צום געשעפט. דער מחותן האָט נישט געהאַט קיין מזומן. ער האָט אָבער אָנ־געוואָנדען פערשידענע מיטלען, געשרי־בען וועקסלען, פערקויפט סחורה בחצי חנם, פערזעצט שטוב־חפצים און אויפ־געבראַכט די 2000 דאָלאַר.

אָבער אַזוי ווי דער חתן איז אַוועק פון לעמבערג האָט ער פון זיך נישט מעהר געלאָזט הערען. מען האָט זיך באַלד איבערצייגט, אַז מען האָט דאָ צו טון מיט אַ שווינדלער. דער מחותן איז אַוועק אויף דער פּאָליציי און געמעל־דעט וועגען דער גאַנצער מעשה.

דערווייל האָט זיך די פּאָליציי דער־וואוסט, אַז דאָס איז דערזעלבער פער־שוין, וואָס האָט שוין פריהער בעשווינ־דעלט דריי כלות און האָט דערפאַר נאָך איהם אַרויסגעשיקט שטעק־בריף. פאָריגע וואָך האָט מען דעם שווינדלער אַרע־סטירט אין בערלין.

ד. מ.

„אַררט“
אַרטיסטישער רעווי און
קאַמער־טעאַטער
אונטער דער לייטונג פון
מ. בראַדערזאָן.

ווייסער זאַל פון
„מאַנטייפעל“
זאַכאַדניאַ 43.

נאָדאיינינגע טעג!

היינט, דינסטאג, 9.15 אַ זייגער אין אָוועגד
2-טער גרויסער פּראָגראַם
„די מיזינקע אויסגעגעבען“
אָנהויב פּונקט 9.15 אין אָוועגד. — די קאַסע איז אָפען פון 5 נאָכמ.

געשטאָרבען דער פּאָרזיצער פון קריגס־געריכט, וואָס האָט גע׳משפט דרייפוס׳ן.

פּאַריז. (י. ט. א.) דער קאָלאָנעל זשואַס, וועלכער איז געווען פּאָרזיצער פון צווייטען קריגס־געריכט, וואָס האָט גע׳משפט אין יאָהר 1899 דעם קאַפּי־טאַן דרייפוס, איז געשטאָרבען די טעג אין עלטער פון 87 יאָהר.

דער פערשטאָרבענער קאָלאָנעל זשואַס איז געווען דער פּאָרזיצער פון געריכט, וועלכער האָט צום צווייטען מאָל בע־טראַכט דרייפוסעס פּראָצעס, בעת ער איז צוריקגעבראַכט געוואָרען פון דעם „טייוועל־אינזעל“ אַלס רעזולטאַט פון דער שטאַרקער אַגיטאַציע, וואָס איז דאַן געפיהרט געוואָרען געגען זיין פעראורטיילונג. די אַנטיסעמיטישע שטי־מונג איז אָבער דאַן געווען נאָך אַזוי שטאַרק, אַז אויך דאָס צווייטע קריגס־געריכט האָט ערקלערט דרייפוס׳ן אַלס שולדיגען אַנערקענענדיג בלויז „מיל־דערנדע אומשטענדען“. אָבער מיט 10 טעג שפּעטער איז דרייפוס ענטגיל־טיג בעגנעדיגט געוואָרען דורך דעם פראַנצויזישען פּרעזידענט לובע.

דער סוף פון דער סטודענטישער זעלבסטפער־וואַלטונג אין פּרייסען.

בערלין. (יט״אַ). די פּרייסישע פּרעסע־דינסט, טיילט מיט אָפיציעל: נאָכדעם ווי די סטודענטען אויף די פּרייסישע הויכשולען האָבען אין זייע־רע אָפּשטימונגען ערקלערט, אַז זיי ווי־לען מעהר נישט בילדען קיין אָבגע־שלאָסענע סטודענטענשאַפט, האָט דער קולטוס־מיניסטער דר. בעקער מיטגע־טיילט די הויכשולען, אַז פון איצט אָן הערט אויף צו עקזיסטירען די מלוכה׳־שע אַנערקענונג פון דער קאָלעקטיווער פערטרעטערשאַפט פון די סטודענטען אויף די פּרייסישע הויכשולען. די הויך־שול־אַמטען דאַרפען באַלד צוטרעטען צו ליקווידירען די פערבאַנדען און דאָס פערמעגען פון די ביז־איצט עקזיסטי־רענדע סטודענטען־פעראייניגונגען.

ווי בעקאַנט, איז ענטשטאַנען אַ קאָנ־פליקט צווישען דער מעהרהייט פון דער פּרייסישער אַנטיסעמיטישער סטודענטעב־שאַפט, מיט׳ן קולטוס־מיניסטעריום צוליב דעם אַזוי־גערופענעם אַריער־פּאַראַגראַף. די סטודענטען האָבען געפאָדערט, אַז אין די סטודענטישע פעראיינען זאָלען אָנגענומען ווערען נאָר סטודענטען־אַריער און, אַז עס זאָל געשאַפען ווערען אַ פערבאַנד פון אַלע אַריער־סטודענטען אויך מחוץ פּרייסען. דער קולטוס־מיניס־טער איז געשטאַנען אויפ׳ן שטאַנדפּונקט, אַז דער דאָזיגער בעשלוס איז געגען דער קאָנסטיטוציע.

אין די ציין פון טיגער.

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָרים לעבלאַן

20)

פערענאָ האָט אַ ווײַלע געטראַכט, צו פערבעהאַלטען דעם עפּעל פאַר דער פריוואַטער אויספאָרשונג, וואָס ער אַליין האָט בדעה געהאַט אַדורכצופיהרען, צו אָפּגעבען עס דער פּאָליציי?

דער עפּעל האָט אָבער אויף איהם געמאַכט אַזאַ עקעל־האַפטען איינדרוק, אַז עס האָט איהם אָנגעהויבען צו איבלען, און ער האָט עס אַוועקגעוואָרפען.

— דעם טיגער׳ס ציינען! — האָט ער שטיל פאַר זיך אי־בערגע׳חזר׳ט — בלוט־דורשטיגע ציינען!

ער האָט זיך צוריקגעקעהרט אין צימער, צוגעמאַכט און פערריגעלט הינטער זיך די טיר, און אַוועקלייגענדיג דעם בונד שליסלעך אויפ׳ן טיש, האָט ער אַ פרעג געטון ביי מאַזע׳ן:

— האָסט גערעדט מיט׳ן פּאָליציי־פּרעפעקט?

— יאָ, גערעדט.

— ער וועט באַלד קומען?

— באַלד.

— ער האָט דיר נישט געהייסען טעלעפאָנירען אין קאָמי־סאַריאַט אַריין?

— ניין!

— ווייזט אויס, ער וויל זיך אַליין אין אַלץ איבערצייגען. ס׳איז נאָך בעסער. נו, און ווער וועט איבערגעבען וועגען דער זאַך דער פּאָליציי־דירעקציע און דעם געריכט?

— דער פּרעפעקט האָט זיי שוין געמאָלדען.

— וואָס איז עס מיט דיר, אַלעקסאַנדער?! קוקסט עפּיס אויף מיר קרום, און קוים וואָס דו ענטפערסט. וואָס איז דיר?

— גאָרנישט.

— די געשיכטע האָט דיר געמוזט צומישען דעם קאָפּ! איבערגענס איז עס נישט קיין וואונדער!.. דער פּרעפעקט וועט אויך זיין בייז... ווער רעדט נאָך, אַז ער האָט מיר צופיל פאַר אַמאָל געטרויט. און איצט וועט ער מוזען געבען דערלעהרונגען ווי־אַזוי איך קום דאָ אַהער... אָבער ווייסט וואָס? ס׳וואָלט גע־ווען גלייכער, ווען דו נעהמסט אויף זיך די גאַנצע פעראַנטוואָרט־ליכקייט. רעד וואָס מעהר, וועגען דעם, וואָס דו האָסט אויפגע־טון, און מיך לאָז איבער איין שאָטען. בפרט ראָט איך דיר נישט דו זאָלסט זיך מודה זיין, אַז דו האָסט היינטיגען נאַכט געכאַפּט אַ דרעמעל. דאָס וואָלט פאַר דיר נישט געווען קיין טובה. און איצט רעכען איך, קאָנען מיר זיך פונאַנדערגעהן. ווען דער פּרע־פעקט זאָל מיר אויף עפּיס בעדאַרפען, טאָ זאָל ער אָנטעלעפאָ־נירען אין מיין וואוינונג אויפ׳ן פּלאַץ פּאַלע־בורבאָן. האָב מיר אַ גוטען טאָג, חבר!

ער האָט זיך געווענדעט צו דעם אַרויסגאַנג.

— ענטשולדיגט! — האָט מאַזע אויסגערופען, פערשטעלענ־דיג איהם דעם וועג. — איך מיין, אַז ס׳וואָלט פיל גלייכער גע־ווען, ווען איהר זאָלט אַזוי צואוואַרטען ביז דער פּרעפעקט וועט אָנקומען.

— איך לאַך פון דעם, וואָס דו מיינסט!

— איהר קאָנט זיך לאַכען, אָבער אַרויסגעהן פון דאַנען וועט איהר נישט.

— וואָס רעדסטו עפּיס פון וועג? ביזט משוגע געוואָרען, אַלעקסאַנדער, צי וואָס?

— שעף־לעבען, פערשטעהט דאָך! — האָט זיך מאַזע גע־בעטען — ס׳איז דאָך אַ גאַנץ פערשטענדליכע זאַך, אַז דער פּרע־פעקט וויל זיך מיט אייך אַדורכרעדען.

— אָך, אַזוי! הייסט עס, אַז דער פּרעפעקט וויל אַזוי? נו, טאָ וועסטו איהם אַזוי גוט זיין זאָגען, מיין ליבער, אַז איך בין נישט אויף זיינע בעפעהלען, און אַז איך פאָלג בכלל נישט קיי־נעמס בעפעהלען. ווען אַפילו דער פּרעזידענט פון דער רעפּובליק אָדער נאַפּאָלעאָן אַליין זאָל מיר דעם וועג פערשטעלען.., איברי־גענס, וואָס איז דאָ דאָ אַ סך צו רעדען... טרעט אָפּ!

— איהר וועט נישט אַדורך! — האָט דער סערזשאַנט גע־ענטפערט קאַטעגאָריש.

— אַלעקסאַנדער! צייהל אָפּ ביז צעהן!

— איך קאָן אייך אָפּצייהלען ביז הונדערט אַפילו, אָבער איהר ווערט נישט...

— ביזט אַ נודניק! — האָט פערענאַ אויסגעשריגען, אָנכאַ־פּענדיג דעם סערזשאַנט. ער האָט איהם אַזאַ שטויס געטון, אַז יענער איז אַוועקגעפלויגען צו דער קאַנאַפּע.

דערנאָך האָט ער געעפענט די טיר..

— שטיין, ווייל איך שיס!..

מאַזע איז שוין געשטאַנען אויף די פיס, און אַ רעוואָל־ווער האָט אַ בליק געטון אין זיין האַנד.

דאָן לואי איז פערוואונדערט געבליבען שטעהן.

די דראָהונג, און די לופע פונם רעוואָלווער, וואָס איז גע־ווען צו איהם געווענדעט, האָבען איהם אַבסאָלוט נישט בע־אונרוהיגט.

איהם האָט אָבער פער׳חידושט און אימפּאָנירט מאַזע, זיין אַלטער חבר, איינער פון זיינע אַמאָליגע נאָהענטסטע שותפים, וועלכער איז איהם טריי געווען אויף לעבען און אויף טויט.

ער, מאַזע זאָל זיך עס האָבען דעצידירט אויף אַזאַ אַרויס־טריט געגען איהם!

ער איז דעריבער צו איהם צוגעגאַנגען, און אַרויפלעגענדיג זיין האַנד אויף מאַזע׳ס אויסגעשטרעקטע האַנד, האָט ער אַ פרעג געטון:

— ס׳איז דעם פּערפעקט׳ס אַ בעפעהל?

— יאָ! — דאָט דער סערזשאַנט אַרויסגעשפּעטשעט אַ צע־מישטער.

— האָסט אַ בעפעהל צו פערהאַלטען מיך ביז זיין קומען פאַר יעדען פרייז. אַזוי זעה איך.

— יאָ.

— און דו וואָלט אין מיר אויסגעשאָסען, אַלעקסאַנדער?

— יאָ, שעף. — האָט דער סערזשאַנט געענטפערט מיט אַ שוואַכער שטים.

פערענאַ האָט איהם בעטראַכט אָהן כעס, מיט אַ געוויסער מאָס פריינדליכקייט אַפילו. פאַר איהם איז געווען אַ וואונדער זיין געפיהל פאַר פליכט און דיסציפּלין, וואָס האָבען אַזוי שטאַרק בעהערשט זיין אַמאָליגען קאָלעגע.

(פאָרטזעצונג קומט).

TEATR-SWIETLNY **NOWOSCI** Piotrkowska, róg Głównej.

הײנט פרעמיערע פון גרויסען פילם!

„וואו די גאס ענדיגט זיך"...

דער ליבלינג פון אלע וועלט-טײלען, דער אומפערגלײכליכער פון „בן-חור" RAMON NOVARRO און די וואונדערבארע ALLICE TERRY אין די הויפט-ראלן

נייעס! דאס בילד ווערט אילוסטרירט מיט געזאַנג און מוזיק פון אַ רוסישען ארקעסטער פון באַלאַלײקעס און דזשאַז-באַנד. נייעס!

אויפ'ן ערשטען סעאנס זײנען אלע פלעצער 50 און 75 גר.

פעלץ-ווערקשטעל פון ח. האַכענבערג קאַמיענא-גאַס 2

נעהמט אָן אַלערלײ קירזשנער-אויסאַרבײטונגען לויט די נײַעסטע אויסלענדישע פאַסאָנען און פיהרט אויס רעיעל און צו קאָנקורענץ-פרײזען. ספּעציאַליסט פון פאַקען-מאַנטלען, פאַקענע היטלעך ווי אויך שטרײַמלעך.

מיט אכטונג ח. האַכענבערג, קאַמיענא 2, פראָנט-געוועלב.

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט, האָב איך ערעפענט אַן ערשטקלאַסיגען

דאַמען-און הערען-סאַלאָן

אונטער דער לײטונג פון בעוואוסטע פאַכמענישע קרעפטען.

פרײז-קוראַנט פון דאַמען-סאַלאָן		פרײז-קוראַנט פון מענער-סאַלאָן	
שערען	60 גר.	ראַזירען מיט קאָל.וואַסער	40 גר.
מאַניקור	60 גר.	שערען	80 גר.
וואַסער-אָנדולאַציע		מאַסאַזש פון געזיכט	50 גר.
פאַרבען די האָר מיט אָריג. HENNÉ		קאָפּ-וואַשען	50 גר.

מיט אכטונג M. KUPKA Południowa 12

394

„WATT" NARUTOWICZA Nr. 12 „WATT"

Żarówki

Philips i Osram

TEL. 9.78 TEL. 9.78

i Motory od 5 do 100 P. S. w hurcie i detalu

„WATT" Najtańsze źródło NARUTOWICZA Nr. 12. „WATT"

HEMOROIDY

STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE

SWĘDZENIE

USUWA

HEMORIN-KLAWE

עלעגאנט געקליידעט

קאָנט איהר נאָר געהן ווען איהר מאַכט זיך אַ מלבוש זאָלט איהר פריהער בעזוכן דאָס לאַנג עקזיסטירענדע געשעפט פון

יודישע לאנגע מלבושים אָגראָדאָווא 8

ווי איהר בעקומט שטענדיג אויף לאַגער ווינטערדיגע, זומער-דיגע און קינדער מלבושים פון די בעסטע סחורות. אַנ'אײ-גענעם ווערקשטעל מיט די בעסטע שנײַדער-אַרבײטער. בעמערקונג: אויף בעשטעלונגען בעזין איך אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע סחורות. אויסנאַהמס-פרײַזען פאַר חתונה-אויסשטעהר

חיים מאנדראווסקי 8 אגראדאווא 8

Specialista dla przepukliny

Wynalazca patent. bandaży

מיט 20-יעהריגער פּראַקטיק בעקאַנטער ספּעציאַליסט ראַפּאַפּאָרט האָט ערעפענט אַ פיליאַלע אין לאָדז און נעהמט אָן לײַדענדע אויף פערשידענע געברעכליכקײטען און קערפּער-פערקריפּלונגען, ווי: 1) לײַסטען-ברוכען, וואָס פאַלען אַרײַן אין כים (אײַער-בײַטעל) נאַבעל-ברוכען, בויך-ברוכען, נאָכ'ן-אָפּעראַציע-ברוכען, אויך גאַל-שטײַנער, העננ-בויך א.ז.וו. ס'ווערט בעהאַנדעלט מיט די נײַעסטע ספּעציאַל היילבאַנדאַזשען פון אײגענער ערפינדונג, וואָס איז געוואָרען אָנערקענט דורך מעהרערע פּראָפעסאָרען, 2) פערקרוממטע פלײצעס (הויקערס) לעהמונגען, געשוואָלענע פיס, העלפט דעם קראַנקען מיט די נײַעסטע היילאַפּאַראַטען. בעשאַנקען אויך מיט אַנאָרדענונגס מעדאַל.

דיר. ראַפּאַפּאָרט נעהמט אויף לײַדענדע בײַ

גרינבוים, זגערזשער № 17

טעלעפאָן 64-42.

אויף פערלאַנג פון קראַנקע בעזוך אין דער הײם און אין שפּיטאָל. | אײַנגאַנג וואָרק-טעל

אַמביליגסטען און די בעקוועמסטע בעדינגונגען!

קען מען קויפען אלערלײ

פוטער-וואַרעץ

...... נאָר בײַ דער לאַנג-יעהריגער פירמע ......

ל. ב. פעפער, ווסכאדניא 42.

בעמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעל אויס'ן אָרט. די אַרבײט ווערט אויסגע-פיהרט פּינקטליך און רעיעל.

036

לעטשניצע (פאַר קומענדע קראַנקע)

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט „SALUS",

גלובנא 41 טעל. 46-65.

איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוענד זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	אײרען האַלז און נאָז קראַנקהײטען	פון 11 - 12
ד"ר לאַנדקאַה	אינערליכע קראַנקהײטען	פון 1 - 2 און פון 5 - 7
ד"ר דינענזאהן	קינדער קראַנקהײטען	פון 11 - 12 4½ - 6
ד"ר ווײס	כירורגישע קראַנקה.	פון 1-2 און 6½ - 7½
ד"ר שמערלאַווסקי	פרויען קראַנקהײטען און אַקושעריע	2½-3½, 5½-6½ זונטאָג פון 12-1
ד"ר זילבערשטראַם	וועגערישע און געשלעכטס - קראַנקה	פון 11½ - 1 און 7 - 8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען קראַנקהײטען	10½ - 11½
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקה.	פון 11-12 און פון 3-5
צאָהן-אַרצט פרוי לאַנדקאַה סט גאָלדבערג	צאָהן- און מויל-קראַנקהײטען	9½ - 12 און פון 4-7 12 - 2 און פון 7 - 8

אָפּעראַציעס, אָפּעראַציעס, אײנשפּריצונגען פּאָקען שטעלען. אַלערלײ אַנאַליזען (ווי אורין, פלעגמע, בלוט א. אַז. וו.) דורכלײַכטונגען און רענטגען אויפנאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. געבורטס-הילף בעראַטונגען פאַר מוטערס. קינסטליכע ציין, קאָראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאַטין א. אַז. וו. ספּעצ. קורסען פאַר שטאַמלער. וויזיטען אין שטאָט. שוץ-אימפונגען געגען שאַרלאַטין.

אויף ראַטעס אַלעראַרט טאַפּעציר-

געגענשטענדען ווי מאַטראַצען, קאָזעטקעס א.א. ס'ווערט אָנגענומען אַרע אַרט בעשטעלונגען און רעפּעראַטו-רען בײַם טאַפּעצירער

י. פּײַערבאַך, קיליִנסקא 87

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהײטען, גענער-שוואַכע, רענטגען-באַ-אַטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע. נעהמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוענד.

2 מאנגלען

מיט אַ לעדיגער וואוינונג אין אַ גוטען פּונקט צו פערקויפען. שעגקעוויטשאַ 37, אין דעם טויער, וואו די שילד איז, ליגקע אָפיצינע. צו טרעפען פון 3-8 אָוו.

Dr ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78.

הויט און ווענערישע קראַנקהײטען און ליכט-הײל אינסטיטוט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוענד.

מאַסאַזש-און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט

פון דר. מער.

ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89.

[illegible]

עמפּפאַנג פון 3—5 נאָכמ.

Dr. med.

A. ROZENBLIT

אינערליכע און קינדער-קראַנקהײטען

Aleje Kościuszki 22

telefon 316.

נעהמט אָן פון 6-8 אָוו.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פאַר לונגען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהײטען

Nawrot 8

telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אין אָוענד

אבאזשור-אנשטאַלט

בײַ עלעקטראָטעכן. ווערקשטעל

„PŁOMIEŃ"

אינה. ל. פּאַזשעגטשעווסקי פּרײַהײטס-פּלאַץ 6 אין הויף

עמפּפעהלט אַבאַזשורען פון די [illegible] און פּעקטיווע אויספּיהרונג נידריגע פּרײַזען.

902

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

טעל. 49 66

צאָהן-כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהײטען ווי שטשענקעס, גומען, דזשאָנסלעס, צאָהן פּיסטולעס א.אַז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 זונטאָג און יום-טוב פון 10 - 12

אַ מענער-פעלץ

צו פערקויפען געלעגענ-הײטליך. צו ערפאַהרען: זאַוואַדזקאַ 15 וו. 36 פון 10-3 נאָכמ.

116

Dr. HELLER

ספּעציאַליסט פאַר הויט-און וועגערישע קראַנקהײטען.

2 נאַווראָט 2

נעמט אָן פון 10 פריה, 1—2 און פון 4 - 8 אָוו. פאַר פרויען ספּעציעל פון 4 - 5 נאָכמיטאָג. פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרײַזען.

לעכער

צו נעהען אויף דער מאַשין ווערען אָנגענומען בײַ

ג. נאָרדמאַן

29 צעגעלניאַנאַ 29

Obwieszczenie.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do wiadomości, że imienne listy płatników państwowego podatku od dochodu za rok 1927, nadesłane przez I, II, III, IV, VI, VII, VIII, IX, X, XI i XII Urząd Skarbowy w Łodzi wyłożone są do publicznego wglądu w biurze Wydziału Podatkowego (Pl. Wolności Nr. 2, pokój Nr. 12) — w myśl art. 66 ustawy o podatku dochodowym — na przeciąg 4 tygodni od dnia niniejszego obwieszczenia. 371

Powyższe listy mogą osoby zainteresowane w wymienionem wyżej biurze przeglądać codziennie w godzinach od 9-tej rano do 12-ej w południe.

Łódź, dnia 12 grudnia 1927 roku.

Magistrat m. Łodzi

Przewodniczący Wydziału Podatkowego: (—) L. KUK.

Prezydent: (—) B. ZIEMIĘCKI.

השבת אבדה

ס'איז פערלוירען געוואָרען אײניגע וועקסלען, אַ פּראָטעסט אויף 400 זל. ווי אויך אַ טשעק אויף 133 זל. צאָהלבאַר דעם 12 דעצעמבער בײַ גאָרדאָן, פּעטריק. 25 דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אָבצוגעבען געגען בעלוינונג צו

676

פישעל גאלדקארן, זגערזשער 14.

4—6 צימערן

מיט אײנריכטונג אדער אהן, ווערען פון זאָפאָרט געזוכט

בעגען הויכע מיטע-געלד. אָפערטען אונטער "Saba" אין אַדמיניסטראַציע „נײַער פאָלקסבלאַט".

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רושאַנער	הויט און געשלעכטס קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטײן-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהײטען	1 2 7— 8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהײטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהײטען	10—12 4—5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	1-11½ 5—6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהײט. 4-5 זונ.	1—2
ד"ר ווײנבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראַדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-מונדהײלונג, פּלאָמבירען, קאָראָנען, מאָסטען א. א. וו. בײַ דער לעטשניצע אין געעפענט בקוואַרקן

אַ רענטגען-אינסטיטוט

הײלונג פון הויט קראַנקהײטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען. פאַר בעשטראַהלונג און דורכלײַכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּ, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער. אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיט אין דער שטאָט.

Dr. med. **WOLF EYCHNER**

Dr. med. **BRAUN**

AKUSZERKA **G. SALIMONOWA** Szkolna 12

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.